

Šimtamečiai istorija

STRĖVININKŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI

STRĖVININKŲ
socialinės globos namai

Šimtametė istorija

STRĖVININKŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI

2023

Kelionę pradėkime gražioje kaštonų alėjoje, kuri rodo kelią į didingus baltus rūmus. Tai dvaras, kurį apie 1600-uosius metus įsigijo Lietuvos didikai Oginskiai. Vėliau šiose senovinėse patalpose ir šalia jų buvo tekstilės fabrikas, drobės balykla ar kareivinės. Ir štai 1923-aisiais metais dvaro rūmuose įsteigti tuometiniai „invalidų“ namai. Laiko tėkmė nepaliaujamai skuba pirmyn, kuria šimtametę istoriją tokią, kokia ji yra. Tikrą ir nesumeluotą.

Priėję dvarą, žengiame plačiais laiptais. Ties įėjimu atveriamė duris ir mus pasitinka garsią kunigaikščio Oginskio rūmų praeitį, įstaigos istoriją ir mūsų bendruomenės gyvenimą menančios senos nuotraukos ir archyvo dokumentai.

Stabtelkim... Ir šiek tiek pamąstykim. Skirtingi veidai, gyvenimai, įvykiai atveria kiekvieno iš mūsų unikalias ir iškalbiai sopulingas gyvenimo stotis. Genetikos lavina, kasdienio streso įtampas, autoįvykis, išvažiavus į eilinę kelionę šimtakart pažįstamu keliu ar užpuoliko smūgis, tik turėjusį visas jautimines spalvas, akimirksniu baisingomis šukėmis gali paversti mūsų pasaulį. Šiandien šiame Oginskio dvare gyvena ne bevardžiai, ne niekieno žmonės, o kažkieno tėvai, seserys, broliai, pažįstami ar draugai. Yra asmenų, kurių niekada niekas nelanko, tačiau jie vedami vilties dairo ir mįslingai laukia...

Kiekvieno iš mūsų gyvenime svarbu yra tai, kokią veiklą pasirenkame. Šios įstaigos bendruomenės nariai puikiai žino ir supranta, kad savo pavyzdžiu galima parodyti, jog svarbiausia yra rūpintis silpnaisiais ir kenčiančiaisiais. O kai ši tarnystė susilieja su širdimi, tai jau yra įvardijama misija, kurią veda pašaukimas. Ir išveda... Kad ir pačiu sunkiausiu keliu, bet išveda, išveda į šviesą. Globos namuose dirbantys žmonės bei šalia jų globojami asmenys tampa tarsi pakeleiviais, kurie kartu keliauja gyvenimo keliu. Tik vieni lydi, o kiti seka iš paskos... Ir taip 100 metų – iki šių dienų...

GLOBOS NAMŲ HIMNAS

Ant kalno mūruos,
Oginskio rūmuos
Bendruomenė mūs įsikūrusi seniai,
Visi čia draugiškai gyvena,
Kažkam tai rūmai, o mums – namai.

Čia esam mes,
Išmanūs, išradingi.
Skamba daina iš meilės, iš širdies,
Atverk duris, tegul pasaulis girdi,
Kiek čia įdėta ištvermės.

Čia aukštos mūro sienos mena
Istoriją garbingą mūsų praeities.
Kalnai ir kloniai, miškas senas,
Upė Strėva pro šalį tekės.

Čia esam mes,
Labai laimingi žmonės,
Skamba daina iš meilės, iš širdies.
Gera ranka čia kelią tau parodys,
Nuves, kas eit nesugebės.

Šimtamečiai istorija

STRĖVININKŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI

2023

Sudarytojai:

Danutė Trukšinienė

Elžbieta Vileikienė

Darius Motiejūnas

Leidiny s yra skirtas Strėvininkų socialinės globos namų veiklos šimtmečiui (1923–2023).
Knygoje pateikiama istorinė informacija apie šiuo metu Mūro Strėvininkuose esančius
Globos namus bei rūmus, priklausiusius Oginskių giminei.

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt

© Strėvininkų socialinės globos namai

ISBN 978-609-455-637-1

*Kiekvieną kart, kai tavęs klausia: „Ar gali padaryt vieną
ar kitą dalyką?“, visuomet sakyk: „Žinoma, galiu.“
Tuomet pasiraitok rankoves ir žiūrėk, kaip tai padaryti.*

Teodoras Ruzveltas

*Darykime tai, kuo tikime ir
tikime tuo, ką darome!*

OGINSKIAI
MŪRO STRĖVININKUOSE

MŪRO STRĖVININKAI

Mūro Strėvininkai – kaimas Kaišiadorių rajono savivaldybėje, 8 km į pietus nuo Kaišiadorių ir 5 km į pietryčius nuo Žiežmarių. Seniūnaitijos centras. Tai sena vietovė, kurioje kryžiuočių laikais buvo sena pilaitė. Kryžiuočių kronikos ją vadina Streben vardu ir pažymi, kad ordinas buvo ją užėmęs ir sudegino 1368 m.

Prie Strėvos upės, galbūt, ir prie dabartinių Mūro Strėvininkų, 1348 m. ir 1375 m. vyko mūšiai su kryžiuočiais. 1387 m. Jogailos rašte minimas Strėvininkų valsčius.

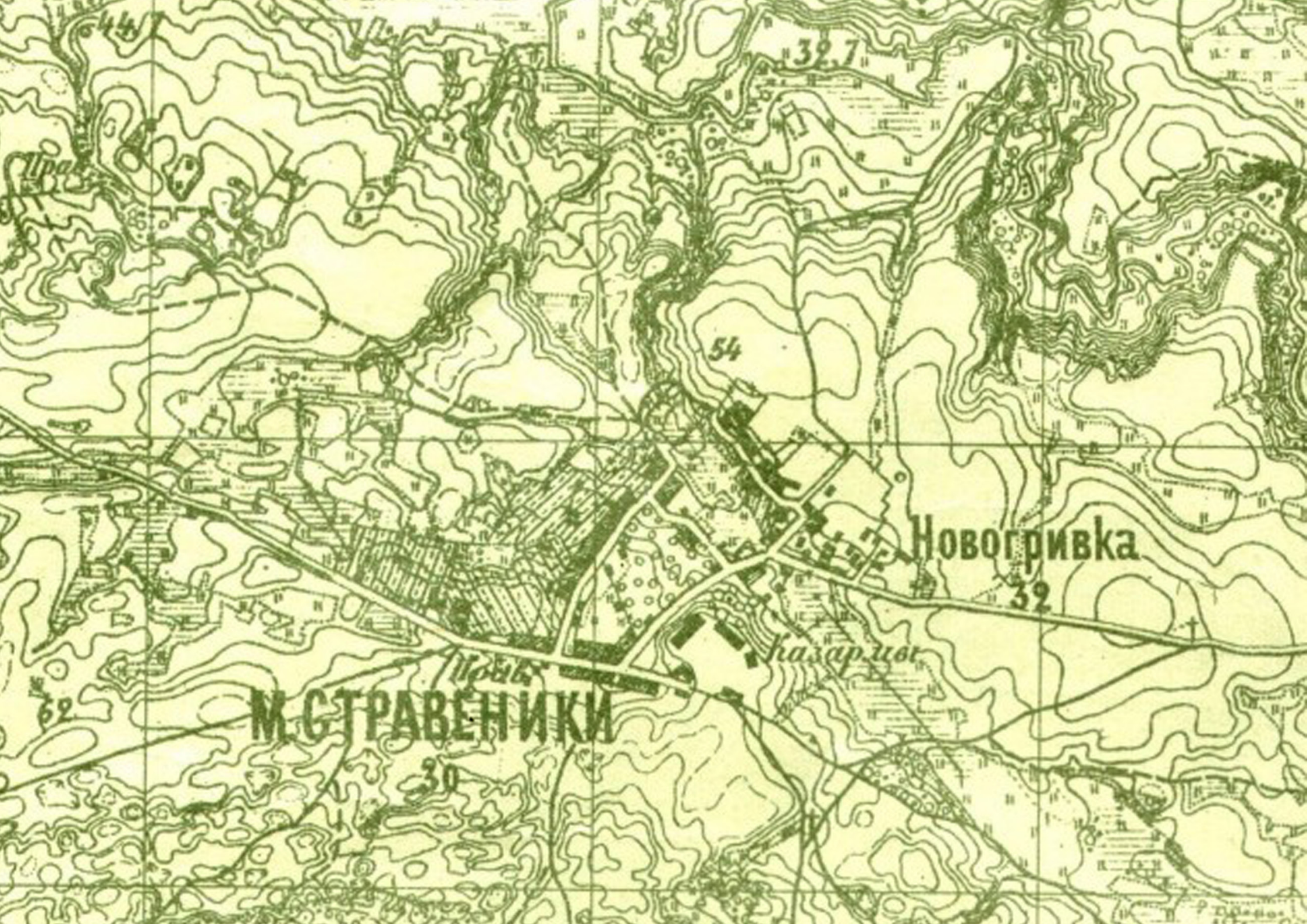
Kaimo vardas yra vandenvardinis vietovardis, kilęs nuo netoliese pratekančios Strėvos upės.

XVI a. Mūro Strėvininkus valdė Stravinskiai. 1598 m. Strėvininkų dvarininkas Petras Koplenskis susikeitė žeme su B. Oginskiu. Nuo 1600 m. tai Oginskių valda.

XVII a. Oginskiai čia pasistatė mūrinį dvarą, todėl siekiant šią vietovę skirti nuo kitų Strėvininkų, dvarvietę imta vadinti Mūro Strėvininkais.

Strėvininkų dvaras – buvo didžiausia Oginskių valda dabartiniame Kaišiadorių rajone. 1786 m. Strėvininkų dvarui priklausė 16 kaimų. O po dešimties metų prie Strėvininkų dvaro buvo prijungtas ir Vievio miestelis, jo apylinkės, bei Migučionių palivarkas. Tai reiškia, kad kaimų dar padaugėjo.

XIX a. 2-oje pusėje į kaimą atsikėlė sentikiai. 1895 m. jie pastatė cerkvę, kuri 1910 m. sudegė. 1913 m. pastatyta nauja medinė cerkvė.

Новогривка

Казарист

М. СТРАВЕНІКІ

Sovietmečiu Mūro Strėvininkai buvo tarybinio ūkio pagalbinė gyvenvietė.

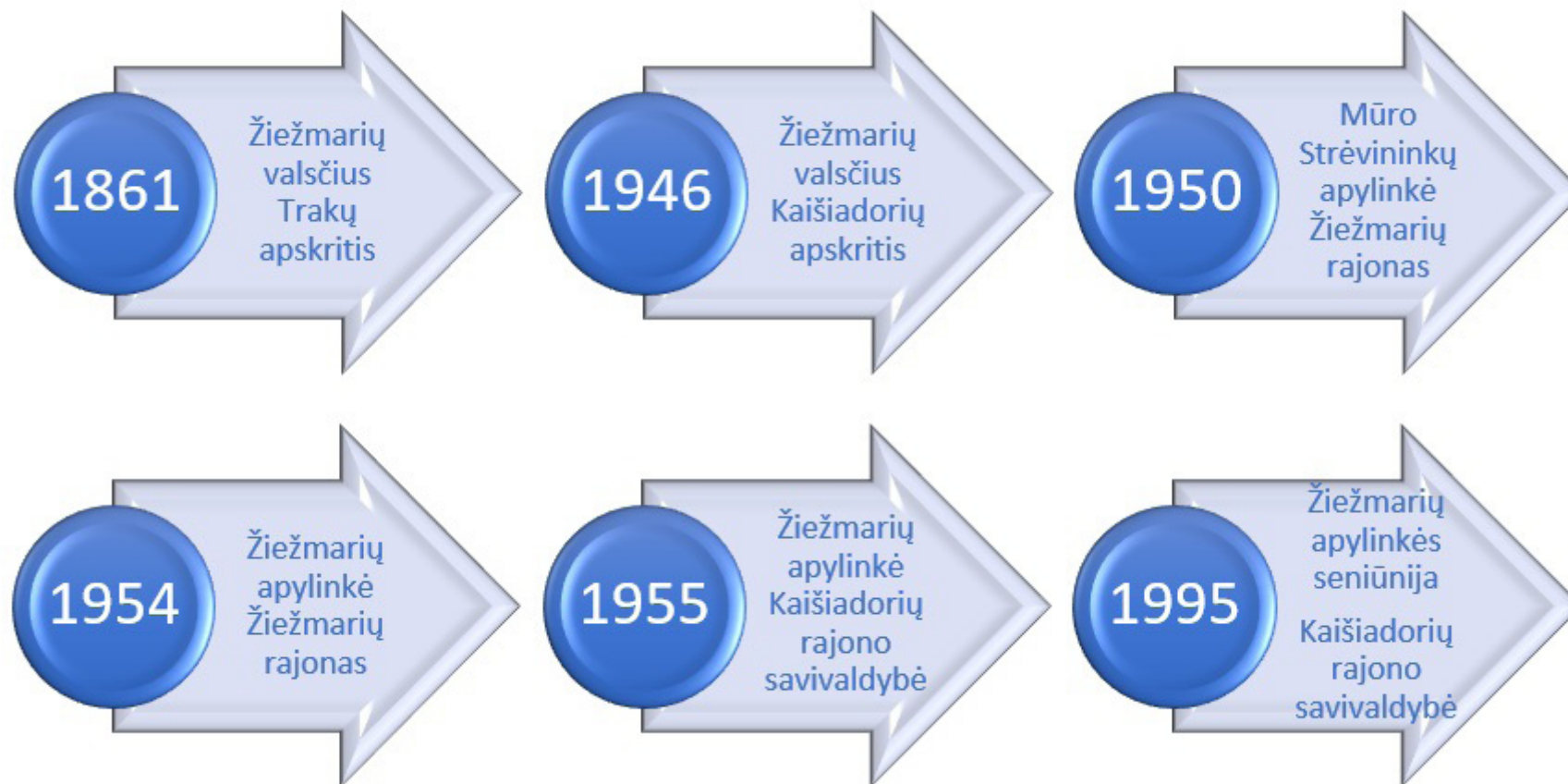
2023 metais (XXI a.) gyvenvietėje stovi medinė sentikių Strėvininkų Dievo Motinos Dangun ėmimo cerkvė, anksčiau veikė Mūro Strėvininkų pagrindinė mokykla, paštas, išlikęs Strėvininkų dvaras (XVII a. Oginskių dvaro rūmai).

Kaimo šiauriniu pakraščiu teka Strėva. Žvyro karjeras. Greta kaimo stūkso Mūro Strėvininkų pilialknis.

Strėvininkai (o vėliau – Mūro Strėvininkai) ne kartą keitė savo teritorinį pavaldumą – per pastaruosius pusantro šimto metų gyvenvietė buvo ir Trakų, ir Kaišiadorių, ir Kauno apskrityse, bet ir skirtinguose rajonuose – Žiežmarių ir Kaišiadorių.

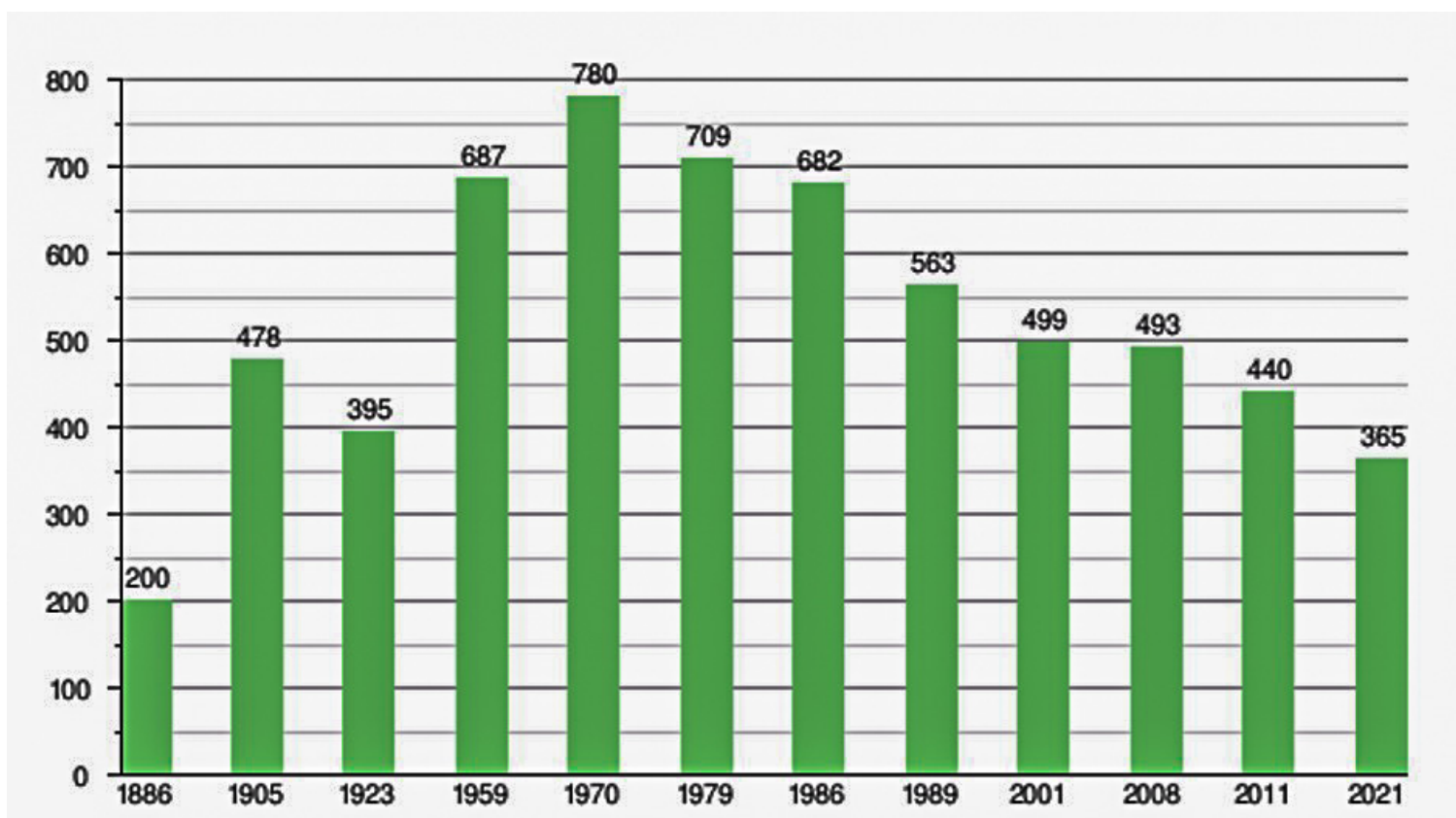
Taip pat buvo ir trumpas istorinis laikotarpis (nuo 1950-ųjų iki 1954-ųjų), kai Mūro Strėvininkai buvo suformavę savarankišką administracinį vienetą – Mūro Strėvininkų apylinkę.

STRĖVININKŲ ADMINISTRACINIS-TERITORINIS PAVALDUMAS

Mūro Strėvininkų gyventojų skaičiaus pokyčiai atspindi ir bendrai visos Lietuvos, ir jos kaimiškiosios dalies tendencijas – po Pirmojo pasaulinio karo gyventojų skaičius augo, o savo didžiausią skaičių dėl kolektyvizacijos ir gimstamumo bumo pasiekė septintajame, aštuntajame praėjusio amžiaus dešimtmečiuose.

Vėliau prasidėjo palaipsnis gyventojų skaičiaus mažėjimas (jaunoji karta pasirinkdavo gyvenimą miestuose) ir 2023 m. Mūro Strėvininkų kaime gyvena daugiau nei 350 žmonių.

Mūro Strėvininkų gyventojų skaičiaus raida

OGINSKIAI MŪRO STRĖVININKUOSE

Kunigaikščių Oginskių protėviai – švedų vikingai, kurie VIII a. buvo pakviesti Ilmenio slavų padėti formuoti kunigaikštystę. Daugelis jų pasiliko slavų žemėse, sukūrė mišrias šeimas. Paskutinis vikingas – Jurgis Titas su dviem sūnumis – Grigorijumi ir Vladislovu – neliko slavų valdžioje ir persikėlė į LDK gilumą. Grigorijus tapo Oginskių giminės pradininku, o Vladislovas – didikų Puzinų giminės pradininku.

Aleksandras Jogailaitis už didelius nuopelnus kovose su turkais Oginskių pirmtakams 1486 m. padovanojo Uogintų dvarą Kaišiadorių rajone. Pirmuoju Uogintų dvaro savininku tapo Bogdanas Marcijonas Oginskis (1568–1640).

Šiandienos istorinės Uogintų dvaro sodybos vaizdas. Nuotrauka O. Lukoševičiaus

OGINSKIAI KAIŠIADORIŲ RAJONE

1600 m. **Mūro Strėvininkus** įsigijo **Aleksandras Oginskis** (1585–1667), *Bogdano Marcijono Oginskio sūnus*, husarų rotmistras, pulkininkas, Minsko vaivada, Trakų kaštelionas, Šventos Dvasios cerkvės Vilniuje įkūrėjas, stačiatikių brolijos narys, paskutinis senatorius ne katalikas Lietuvoje. Palaidotas Šv. Dvasios cerkvėje Vilniuje.

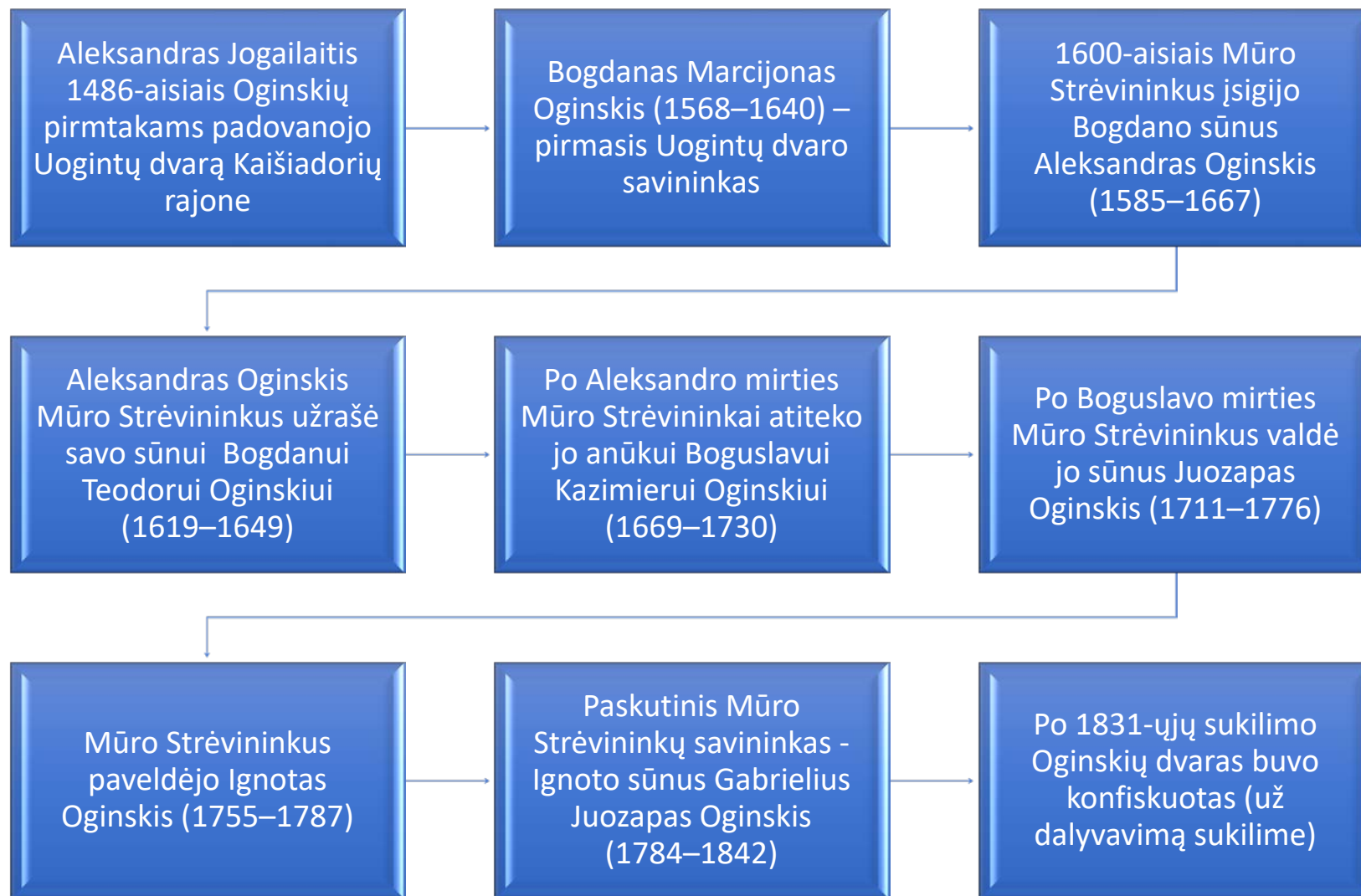
Aleksandras Oginskis **Mūro Strėvininkų dvarą** užrašė savo sūnui **Bogdanui Teodorui Oginskiui** (1619–1649) – LDK kariškiui, staiga mirusiam Krokuvoje.

Po *Aleksandro Oginskio* mirties **dvaras** atiteko *jo vaikaičiui* **Boguslavui Kazimierui Oginskiui** (1669–1730) – Kauno Maršalkai, Darsūniškio seniūnui, Darsūniškio bažnyčios statytojui, Baltojo erelio ordino kavalieriui.

Po *Boguslavo Kazimiero Oginskio* mirties **Mūro Strėvininkus** valdė jo sūnus **Juozapas Oginskis** (1711–1776) – Darsūniškio seniūnas, miręs Mūro Strėvininkuose, palaidotas Šv. Dvasios cerkvėje Vilniuje.

Vėliau **Mūro Strėvininkus** paveldėjo **Ignotas Oginskis** (1755–1787) – Darsūniškio seniūnas.

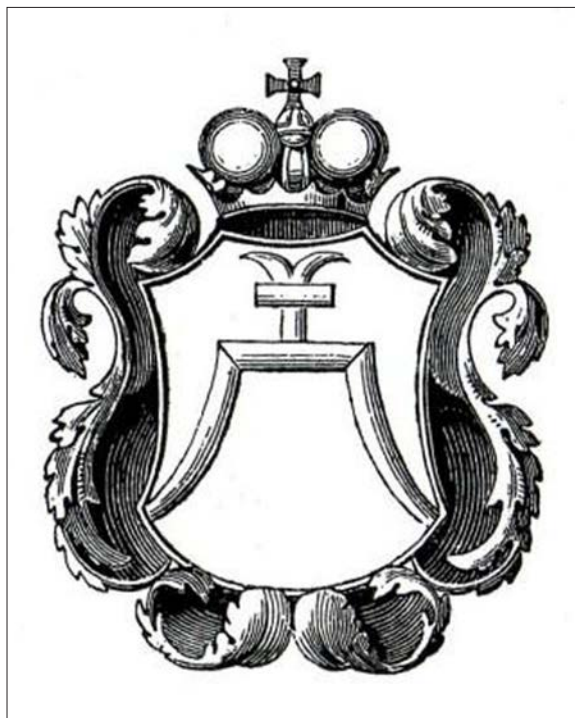
Paskutiniu juo **Mūro Strėvininkų** savininku buvo **Gabrielius Juozapas Oginskis** (1784–1842), žinomo kompozitoriaus Mykolo Kleopo Oginskio sūnėnas. Gabrielius Juozapas Oginskis buvo Lietuvos gvardijos pulkininkas, 1812 m. karo dalyvis, 1828 m. Mūro Strėvininkuose įsteigęs tekstilės fabriką. 1831 m. Gabrielius Oginskis dalyvavo sukilime Trakų vaivadijoje. Už dalyvavimą sukilime caras konfiskavo visą jo turtą. Gabrielius Juozapas Oginskis buvo priverstas emigruoti į Paryžių. 1840 m. grįžo į Lietuvą ir buvo metams įkalintas. Gyveno Vilniuje, palaidotas Rasų kapinėse. Su juo pasibaigė Kaišiadorių regiono Oginskių atšaka.

Paskutinis Mūro Strėvininkų dvaro valdytojas Gabrielius Juozapas Oginskis

Konfiskuoti Mūro Strėvininkų rūmai buvo paversti kareivinėmis, juose apsistojo kazokų daliniai. Manufaktūra 1856 m. buvo uždaryta, o žemė išparduota. Pirmojo pasaulinio karo metais dalis Strėvininkų dvaro pastatų sudegė. Strėvininkų dvaras – buvo didžiausia Oginskių valda dabartiniame Kaišiadorių rajone.

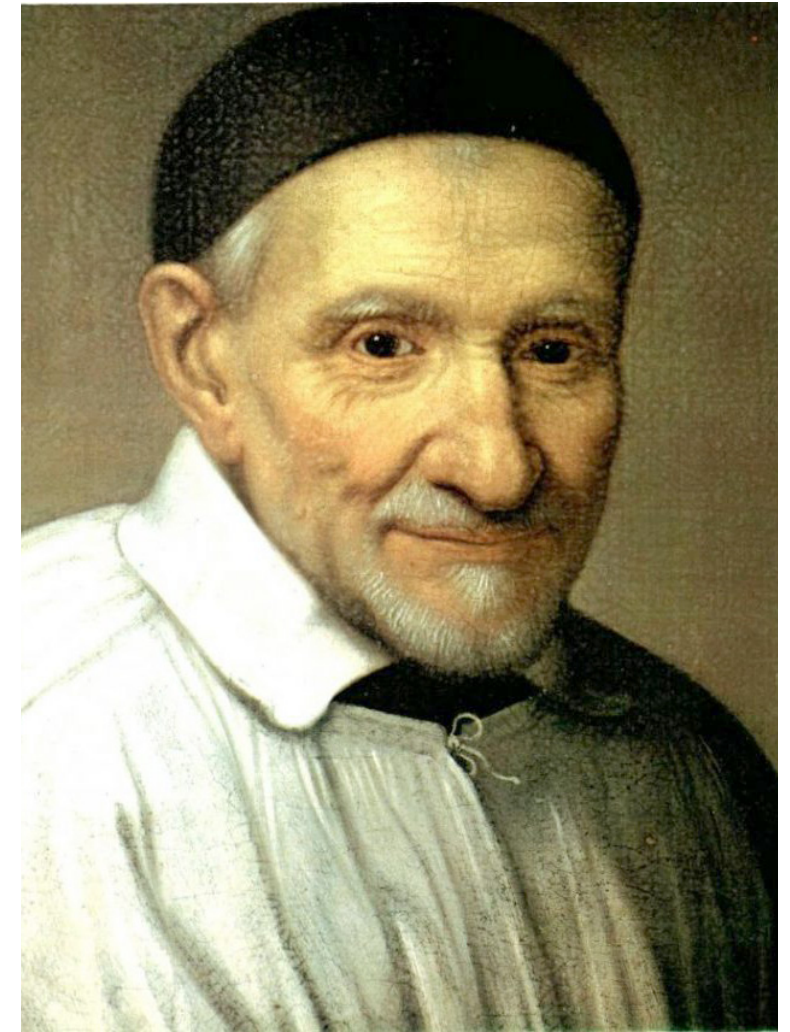
Oginskių herbas

KOPLYČIOS VEIKLA STRĖVININKUOSE

XVIII a. buvo minima koplyčia Strėvininkuose. Strėvininkų dvare apie 1744 m. pastatyta Šv. Vincento Pauliečio koplyčia. Nuo 1779 m. joje keliskart per metus leistos laikyti pamaldos. 1836 m. surašytas dvaro inventorių nurodė, kad jos stogas buvo su nedideliu kupolu ir geležiniu kryžiumi, dengtas gontais. Koplyčios priekyje buvo įtaisytas nedidelis geležinis balkonas. Kadangi Oginskiai palaikė 1831 m. sukilimą, valdžia iš jų atėmė dvarą ir fabriką, koplyčia uždaryta. 1865 m. joje buvo įrengta cerkvė 108-ajam Uralo pėstininkų pulkui, apsisistojusiam dvaro rūmuose. 1895 m. cerkvė perstatyta, vėliau – nugriauta.

Šalia koplyčios (cerkvės) buvo kapinės. Konfiskavus Oginskių turtą, ir jo rūmuose apsigyvenus rusų kareiviams, tarp jų buvo daug mirčių, todėl mirusius stačiatikius pradėjo laidoti prie koplyčios. Taip ji liko rusų stačiatikių koplyčia su kapinėmis. Didžiojo karo metais ji buvo prastos būklės, apirusi. Žiežmarių katalikų kunigas Iliniauskas atvykęs į Strėvininkus sušaukė šios apylinkės stačiatikių susirinkimą ir klausė, ar stačiatikiai mano remontuoti savo koplyčią ir kapines. Stačiatikiai atsisakė jas tvarkyti, todėl po kiek laiko koplyčia buvo nugriauta, uždrausta laidotis. Cerkvės plytos nuvežtos į Žiežmarius, jomis buvo aptverta katalikų kapinių dalis.

Šv. Vincentas Paulietis

Mūro Strėvininkų kapinėse buvo palaidota 20 žuvusių Lietuvos nepriklausomybės kovų savanorių (1921 m. duomenimis). Koplyčios vietoje 1928 m. Lietuvos Nepriklausomybės sukakčiai atminti pastatytas kryžius. Tais metais dar buvo matomos trobesio pamatų liekanos. Tarp gyventojų sklindė legenda, kad po koplyčios pamatais buvo užkastos trys statinaitės aukso. Kažkas iš jų matęs planą, kurį atsinešę nepažįstamieji kasinėjo žemę ieškodami minimo aukso, bet jo nerado. Tas koplyčios planas buvo ne popierinis, bet ant drobės.

Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo metais vyriausybė Strėvininkų dvaro rūmus perdavė Šv. Vincento Pauliečio draugijai.

1923 m. rūmų pastate buvo atnaujinta koplyčios veikla. Ją lankė prieglaudos ir apylinkės gyventojai. Atnaujintą koplyčią pašventino ir šv. Mišias aukojo Kaišiadorių vyskupas Juozapas Kukta. Didžiajame altoriuje stovėjo „graži Marijos statula“, įrengta baliustrada – balkonas, vargonai. Ta proga įvesti Šv. Vincento Pauliečio, Šv. Kotrynos, Šv. Juozapo atlaidai, kurių metu vykdavo 40 val. Švč. Sakramento adoracija.

Šv. Vincentas Paulietis – visų labdaringų veiklų ir organizacijų globėjas, kuris popiežiaus Klemenso XII paskelbtas šventuoju.

Strėvininkų aukštesnio tipo invalidų namai. Nuotraukos centre – Kaišiadorių vyskupas Juozapas Kukta ►

ORIO
of the Diocese
uicio g. 44, LT-56124
Lietuva - Lithuania

1985

1948 m. kovo 25 d. Strėvininkų invalidų namuose buvo uždaryta koplyčia, Didįjį ketvirtadienį susprog-dintas didysis altorius. Iš koplyčios į Žiežmarių Šv. apaštalo Jokūbo bažnyčią perkelti ir įrengti vargonai. Apie šiuos įvykius byloja išlikę ir aprašyti buvusių darbuotojų pasakojimai:

„Mūro Strėvininkuose dar 1949 metais buva vienuolynas, buva bažnyčia. Tais metais, kai nuėjau dirbt' ir pradėja ardyt' bažnyčiu. Buva aršiau kai karas. Gegužio mėnesį pradėja griaut', o spalio, per revo-lucijos šventes, jau šventė. Žiežmarių bažnyčia paėmi šventus paveikslus, daiktus, vienuolės paėmė motinėlę, saka išvežė in Krakes, jų tenai centras ir motinėlė gyvena.“

(Genutė Naudžiūnaitė-Kundrienė, g. 1928 m. Balceriškių k.)

„Po 1950 metų tą bažnyčią, vadinamą koplyčią pradėjo ardyt'. Naktį išvežė vienuoles su furgonu, pas-kui daužė altorių, o gruzą, šiukšles vežė an Žiežmarių kelio, tenai, kur buvo statu ir pylė. Paskui žmonės šnekėjo, kad tenai – prakeiktas kalnas, tenai įvykdavo visokie įvykiai, avarijos. Koplyčios vietą remon-tavo ir įrenginėjo salę Vilniaus statybininkai.

Lubose buvo nupieštas didelis kryžius, kurio niekaip negalėjo uždažyti, tada buvo iškviesta kažkokia speciali nebylių brigada, kuri mokėjo jį panaikinti.“

(Matriona Rybakovaitė-Trimailova, g. 1942 m.)

1989 m. Mūro Strėvininkų kaime ilgamečio vietos pensionato vadovo Aleksandro Dabkevičiaus rūpesčiu atkurta Šv. Vincento Pauliečio koplyčia, kuri priklauso Žiežmarių Šv. apaštalo Jokūbo parapijai. Koplyčios vidus gražiai sutvarkytas. Joje puikuojasi Pivašiūnų Švč. Mergelės Marijos, Nuliūdusiųjų Paguodos, paveikslas. Koplyčios altorių ir kryžių sukūrė tautodailininkas žiežmarietis Vidmantas Kapačiūnas.

Globos namų koplyčia

Strėvininkų socialinės globos namuose kasmet, ir iki šiol, rugsėjo 27 d. švenčiami Šv. Vincento Pauliečio atlydai.

1994-ieji metai

2019-ieji metai

2021-ieji metai

2018-ieji metai

2021-ieji metai

Šv. Mišias aukoja vyskupas J. Matulaitis, Darsūniškio parapijos kunigas Petras Linkevičius bei Žiežmarių parapijos kunigas Rokas Puzonas, 2022 m.

DVARO ISTORIJA

1828 m. savo dvaro sodyboje G. J. Oginskis įkūrė audimo ir audinių balinimo fabrikus. Fabriko fasadas buvo 107,5 m ilgio, 16,5 m pločio ir 7 m aukščio. Pirmame aukšte buvo 52 langai, o antrame 54 langai.

Dviejų aukštų audimo fabriko mūriniame pastate, pastatytame greta dvaro rūmų, buvo sumontuotos 62 audimo staklės (31 drobės staklės ir 31 staklės medvilnės medžiagoms austi). Medvilnė audiniams buvo gabenama iš Anglijos, lininiai siūlai ir linai superkami Lietuvoje. Atokiau stovėjo balinimo fabriko pastatas.

Audimo ir balinimo darbams prižiūrėti G. J. Oginskis iš Škotijos pakvietė audėją Joną Garvisą su sūnumi ir balinimo meistrą Robertsoną. Balinimo fabrike mechanizmus padėjo varyti arkliai (darbams naudojama arklių jėga). Fabrike dirbo 60 verpėjų, 30 siūlų vyniotojų ir 62 berniukai prie staklių.

1836 m. sudarytame dvaro inventoriuje minimi dvaro sodyboje stovėję 29 mūriniai bei mediniai įvairios paskirties pastatai. Mūriniai dviejų aukštų dvaro rūmai buvo čerpių stogu. Kaip manoma, jie galėjo būti pastatyti XVIII a. pirmoje pusėje.

Pirmame aukšte buvo 20 įvairaus dydžio kambarių su ąžuolinio bei pušinio parketo grindimis. Kambarius apšildė baltų koklių krosnys, o viena krosnis buvo iš geltono ir juodo marmuro. Tinkuotos sienos buvo dažytos, o karnizai ir lubos daugiausia tapyti. Antrame aukšte buvo teatro patalpa ir 12 kambarių su parketo grindimis.

Kairiojo sparno pirmame aukšte buvo įsikūrusi virtuvė, o dešiniajame sparne buvo įsikūrusi prausykla, taip pat sandėliai ir rūšiai.

Rūmus supo angliškas parkas – taip buvo vadinami klasicizmo epochoje iš Anglijos paplitę peizažiniai parkai. Kairėje rūmų pusėje buvo dviejų aukštų mūrinis pastatas, kuriame buvo įrengtas minėtasis audimo fabrikas.

Dešinėje pusėje stovėjo trikampio plano, dviejų aukštų mūrinis pastatas, kuriame buvo keturi gyvenamieji kambariai, patalpos arklininkams, avižoms ir šienui. Dauguma ūkinių dvaro pastatų koncentravosi

dvieiose gatvėse. Į vakarus nuo angliško sodo vedė topoliais apsodinta gatvė, kurioje stovėjo mediniai pastatai: du svirnai, kalvė, keturi nežinomos paskirties ūkiniai pastatai bei koplyčia. Nuo šios gatvės pietų kryptimi vedė dar viena topoliais apsodinta gatvė. Joje buvo vaisių sodas su trimis liepų alėjomis bei dviem tvenkiniais, šulinys, spirito varykla mediniame name, tvartas jaučiams, dviejų aukštų mūrinis audinių balinimo fabrikas, šalia kurios buvo įrengta aikštelė ištiesti išbalintus audinius. Dar stovėjo medinis pastatas linų džiovinimui, akmenų mūro malūnas, kalvė, medinis palivarko pastatas ir medinė ledainė bei kiti ūkiniai pastatai. Dvare stovėjo dvi spirito varyklos su garo mašinomis, kurioms vanduo buvo tiekiamas vandentiekiu iš netolimo kaimo.

XIX a. pradžioje Oginskių Strėvininkų dvaras buvo šio regiono dvarų kultūros židinys. Rūmuose, kaip jau minėta, buvo įrengta teatro salė, kurioje vyko dvaro teatro trupės vaidinimai; čia stovėjo fortepijonas. Koncertus rengdavo daugiau nei trisdešimties muzikų orkestras, kuriam vadovavo greičiausiai epizodiškai atvykdavęs žymusis muzikas Juozapas Kozlovskis (1757–1831).

Kadangi G. J. Oginskis aktyviai dalyvavo 1831 m. sukilime, dėl to buvo konfiskuoti visi jam priklausę dvarai, tarp jų ir Strėvininkai. Dvaro pastatuose įrengtos kareivinės (kuriose apsistojo 108 Saratovo pėstininkų pulko dvi kuopos) ir karo ligoninė. Konfiskavus dvarą, uždaryti ir fabrikai.

Pirmojo pasaulinio karo metu dvaro sodyboje buvo įkurta vokiečių, vėliau rusų karo belaisvių stovykla. Tuo metu buvo nusiaubtas dvaro parkas ir sodas – sukūrenti visi medžiai, o taip pat ir mediniai dvaro pastatai.

Išsikrausčius vokiečiams, dvaro rūmai užsidegė. Juose buvo pilna šiaudų. Nuo šių rūmų užsidegė greitai stovintis mūrinis dviejų aukštų pastatas, paskui dar trečiasis pastatas ir galiausiai arklidės su pirtimi. Kaip pasakojo vietos gyventojai, visi pastatai degė (o tiksliau – smilko) dvi savaites.

Po gaisro liko tik griuvėsiai. Sudaryta komisija apžiūrėjusi dvaro rūmus pripažino, kad juos gaila griauti, kadangi pamatai ir sienos buvo sveiki, nors stovėjo be stogo. Buvo uždengtas stogas.

Iki mūsų dienų išliko tik keletas kadaise buvusio didžiulio dvaro pastatų, kurie yra atstatyti.

GLOBALIOS VEIKLOS ISTORIJA

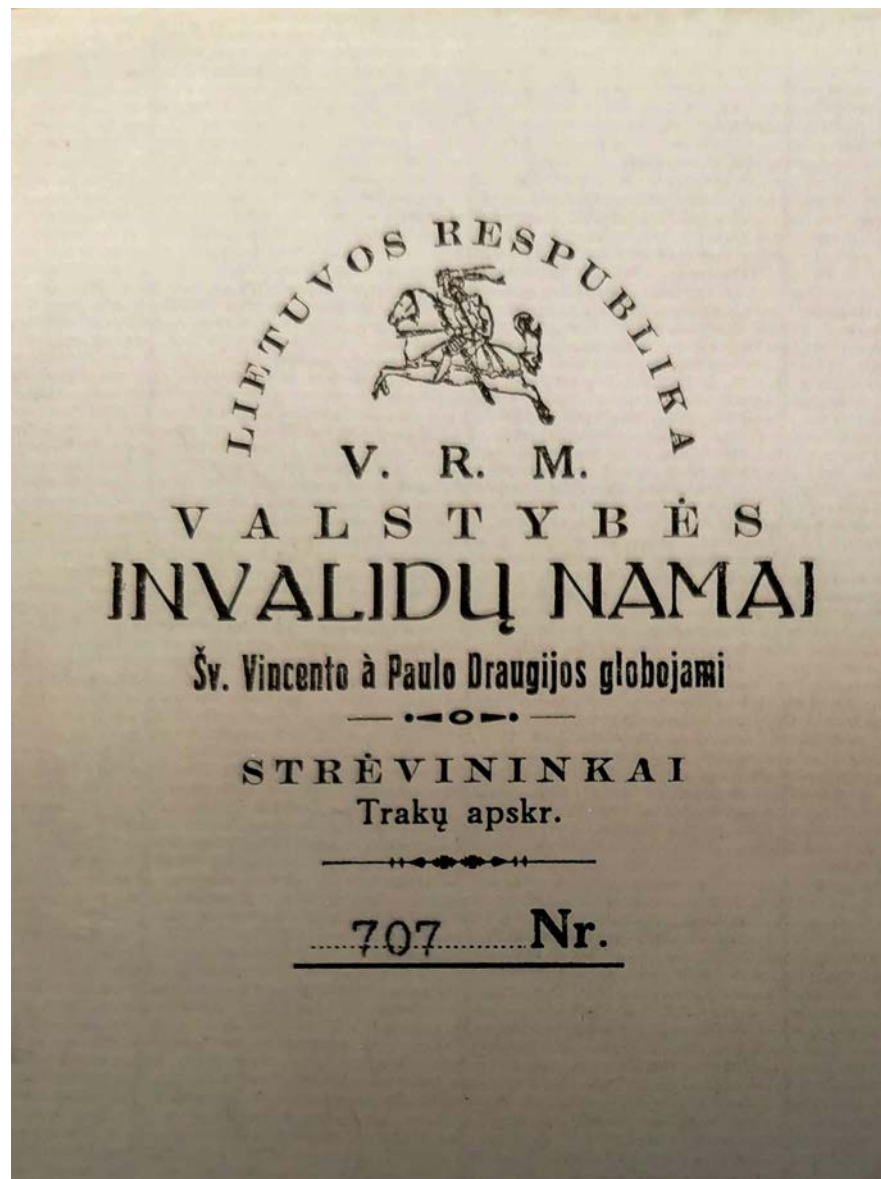

GLOBOS VEIKLOS PRADŽIA MŪRO STRĖVININKŲ DVARE

1922–1923 m. Lietuvos vyriausybės pastangomis buvo suremontuotas dviejų aukštų mūrinis pastatas prie dvaro rūmų (buvusios kareivinės) ir nedidelis vieno aukšto mūrinis pastatas.

1923 m. rūmuose buvo įkurti Centriniai Strėvininkų aukštesnio tipo invalidų namai. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Strėvininkų dvaro rūmus perdavė Šv. Vincento a Pauliečio draugijai, kuri čia įsteigė prieglaudą. Prieglaudoje gyveno apie 250 žmonių.

Šv. Vincento a Pauliečio draugijos ištakos siekia XVII a. Draugijos įkūrėjas buvo prancūzas šv. Vincentas Paulietis (1581–1660, kanonizuotas 1737 m.), gyvenimą pašventęs rūpinimuisi vargšais. 1625 m. šv. Vincento Pauliečio pastangomis buvo įkurta Kunigų misionierių organizacija, popiežiaus patvirtinta 1663 m. Lietuvoje veikusi nuo 1920 m., Šv. Vincento a Pauliečio draugija 1927 m. turėjo 42 skyrius, plėtėsi ir toliau. Draugija pasirūpindavo organizaciniais darželių, mokyklų ir prieglaudų reikalais, išrūpindavo finansavimą, o vienuoles kotrynietes samdydavo kaip auklėtojas ir mokytojas.

Lietuvių katalikų blaivybės draugijos centro valdyba, 1925

1925 m. Strėvininkų invalidų namuose pradėjo dirbti Krakių vienuolės kotrynietės.

1925 m. balandžio 5 d. šv. Vincento Pauliečio draugijos valdybos vicepirmininkas kunigas Juozas Stakauskas pasiūlė kotrynietėms atvykti darbuotis į Strėvininkus, kur buvusiuose kunigaikščių Oginskių rūmuose veikė invalidų ir senelių namai (prieglauda). Kotrynietės rimtai susidomėjo šiuo pasiūlymu, tad jau 1925 m. liepą Krakių vyresnioji prašė Žemaičių vyskupo leisti 3–6 seseris dirbti gailestingumo darbus Strėvininkuose, kur joms buvo pažadėta koplyčia ir kapelionas.

Šv. Vincento Pauliečio draugijos valdybos pirmininkė Janina Tumėnienė 1925 m. liepos 22 d. patvirtino užtikrinanti visą išlaikymą ir atlyginimą kotrynietėms. Galiausiai 1925 m. rugpjūčio 25 d. oficialiai perimti Strėvininkų namai, vyresniąja tapo Bronislava Elžbieta Rimkevičiūtė.

Šiuos namus išlaikė valstybė, tvarkė Šv. Vincento Pauliečio draugija, o juose darbavosi kotrynietės.

Strėvininkų kapelionu 1925–1931 m. buvo Ignas Janulis. Jo rūpesčiu parapijos teisėmis ten buvo įrengta koplyčia. 1931 m. kapelionu tapo Juozapas Blutis. Iš pradžių į Strėvininkus nuvyko dirbti trys seserys, bet jau po metų ten dirbo 5 seserys. Kasmet seserų skaičius augo, 1938–1939 m. Strėvininkuose darbavosi 11 kotrynietėlių. Seserys nuolatos keisdavosi, vienos atvykdavo, kitos išvykdavo. Nors taip buvo patogiu kotrynietėms, bet apsunkindavo Strėvininkų invalidų namų darbą. 1934 m. J. Blutis kotrynietėlių vyresniosios prašė kuo rečiau kaitalioti invalidų namų darbuotojas, nes naujai atvykusios neturi reikiamos patirties, ypač raštvedė – buhalterė.

1925 m. Strėvininkuose buvo per 150 neįgaliųjų, 1937 m. jų skaičius išaugo iki 250. 1928–1936 m. vyko invalidų namų remontas, jie tapo moderniais namais, turėjo visus patogumus – elektrą, centrinį šildymą, vandentiekį, pirtį ir vonias. Ūkiniuose pastatuose įrengta skalbykla ir kepykla. Aplinkui buvo sodas, daržai ir išpuoselėti gėlynai. Rūmų atnaujinimas užbaigtas didžiulėmis išlaidomis.

Šioje nuotraukoje galima pamatyti kunigą Juozą Stakauską, kuris 1925 m. balandžio 5 d., būdamas Šv. Vincento Pauliečio draugijos valdybos vicepirmininku, pasiūlė kotrynietėms atvykti darbuotis į Strėvininkus.

Lietuvos kotrynietės

Strėvininkų invalidų namai, 1933 m.

1933 m. buvo nuspręsta buvusius dvaro rūmus suremontuoti ir juos atiduoti prieglaudai.

1933 m. liepos 11 d. laikraštyje „Rytas“ apie invalidų namus rašoma:

„VALSTYBINIAI INVALIDŲ NAMAI STRĖVININKUOSE. Turbūt viena iš mažiausiai plačiai visuomenei žinomų įstaigų yra invalidų namai. Net patį vardą ir vietą daug kas neteisingai vadina: „Senelių prieglauda Stravininkuose“, Mūro – Stravininkų prieglauda“, „Senelių prieglauda“ vadinti, kur gyvena 50 proc. žmonių nuo 18 iki 40 metų amžiaus, visai netikslu. <...> Strėvininkai yra Trakų apskr.. 6 km nuo Žiežmarių, 13-14 nuo Kaišiadorių. Išvažiavus iš Kaišiadorių plentu, kairėje pusėje matyti toli toli šviesūs dideli kunigaikščio Bogdano Oginskio 2-jų aukštų rūmai, pastatyti dar 17 š. Per lenkmetį iš Oginskio, kaip sukilėlių vado, žemė buvo atimta ir išdalyta rusams. Palikta tik pačios sodybos apie 14 ha. Yra padavimas, kad caro kariuomenei apsupus Strėvininkus, Oginskis nakčia norėjo pasprukti, bet kazokų buvo sučiuptas ir tik iš šinelio išsinėręs savo kunigaikštišką kailį išgelbėjo. Ir dabar apie Strėvininkus gyvena daugiausiai rusai, kurie turi net savo cerkvę. Rūmuose, matyti dėl atsargos, visuomet stovėjo 2 kuopos kareivių. Taip buvo iki pat Didž. Karo. Karo metu čia buvo stovykla beleisvių vokiečių ir rusų, kurie bestovėdami sukūreno paskutinius parko ir sodo medžius. Net ir medinius trobesius sudegino. Galop vokiečiams išėjus, vietos gyventojai slankiojo po tuščius mūrus, tik šiaudų prikratytus, kambarius uždegė. Taip supleškėjo didieji kunig. Oginskio rūmai, išstovėję apie 300 metų. Nuo šių didžiųjų užsidegė ir antrieji rūmai irgi 2-jų aukštų, kuriuose dabar įrengta prieglauda. Nuo šių treči ir galop puikios 2-jų aukštų arklidės su pirčia. Po dviejų savačių liko griuvėsiai ir plikas laukas. Miestelio gyventojų nė vienas trobesys nesudegė, nes visi yra nuošaliau.

1922-23 m. Lietuvos vyriausybė II-uosius 2-jų aukštų ir maž. Vieno aukšto mūrus atremontavo ir įkūrė visokiems invalidams prieglaudą. Didieji rūmai taip stovėjo be stogo, rods iki 1929 m. Kai buvusysis kun. Janulis V. R. ministerijos paprašė, kad leistų iš tų didžiųjų rūmų plytų statyti bažnyčią, komisija apžiūrėjusi pripažino, kad juos gaila griauti, nes pamatai ir sienos (nors per 10 metų be stogo stovėjo) dar visiškai sveiki ir tvirti. Tuometiniam V. R. Ministeriui įsakius buvo uždėtas stogas ir juodlubės. <...> Berods šiais metais žadama įdėti langai ir durys, be to dar I-me aukšte betoninės lubos visuose kambariuose.. Dabar pačių invalidų valomas gruzas iš visų patalpų ir rūsių. Viename gale, rūsyje, jau yra uždėtos ant 5 kambarių

Vyskupo vizitas Strėvininkuose

Juozapas Blutis

lubos ir ištinkuotas visas vidus. Rengiama skalbykla ir pirtis, kurių invalidų namai ne mažiau kaip duonos reikalingi. Deja, darbai eina vėžlio greitumu <...> Invalidų namus globoja Šv. Vincento a Paulo Draugija. Pradžioje įsikūrimo prieglaudos administravimas buvo pavestas pasauliečiams žmonėms. Bet patyrus, kad labai neekonomiškai vedamas ūkis (pav. likučiai duonos, bulvių, sriubos ir kt. buvo supilama į duobę. Žemė visa dirvonavo), tai nuo 1925 m. rugsėjo mėn. 1 dienos administravimas buvo perduotas vienuolėms, Šv. Kotrynos seserims. <...> Ir tai iš 1932 m. padarytų sutaupų įvesta kanalizacija ir vandentiekis, I-me aukšte ir II-me padarytos prausyklės ir po vieną vonią silpnesniems ligoniams, kurie negali vaikščioti į pirtį. Prieš porą metų yra užvestas gražus sodelis iš 95 medelių. O šį rudenį manoma dar jį padidinti, visą sodybą apsodinti medeliais kieme išvesti alėjas. Be to, dar galima būtų užvesti žuvų ūkis. Tik reikalinga atnaujinti esamus užėlusius prūdus. <...> Pačiame Strėvininkų meistely randasi 3-ji maldos namai, katalikų, žydų ir rusų. Yra 2-jų kompl. Mokykla ir pašto punktas. Seniau buvo ir policijos punktas <...>."

1934 m. balandžio 30 d. leistame tame pačiame laikraštyje „Rytas“ rašoma:

<...> Prieglaudoje yra 250 invalidų. Surinktų jų čia yra iš visos Lietuvos. Todėl ir marga, kaip genio plunksnos. Vieni jų, kurie stipresni, dirba, patarnauja silpnesniems, sergantiems draugams. Yra ir visiškų ligonių, nekeliančių iš lovos. <...> Daug vargo turi seselės su dideliais ligoniais. Vyrų ir moterų tarpe yra nervų krečiamų. Yra net tokių, kad reikia pririšti, prilaikyti lovoj. <...> Invalidai, kurie gali, tie ką nors dirbinėja: mezga, neria, siuvinėja, klumpes tašo, žaidžia. Rytmečiais, kurie tik sveikesni eina Koplyčion išklaudyti Šv. Mišių ir pasimelsti už visus savo geradarius, už išlaikančią visuomenę, globėjus.

Invalidai be galo prisirišę ir gerbia savo globėjus: kun. Kapelioną ir seseles-vienuoles. Kai tik kuris iš jų aplanko palatas, invalidai pralinksmedžia, prašyte prašo pasikalbėti su jais. Seselės nuo ryto iki vakaro apie juos vaikšto, jiems dirba, visa širdimi atsidavusios jais rūpinasi. Dabartiniu laiku Invalidų įstaigą prižiūri ir tvarko: vedėjas-kapelionas kun. J. Blutis, aštuonios vienuolės kotrynietės ir apie tiek pat samdinių."

1936 m. spalio 21 d. suremontuotame dvaro rūmų pastate, dalyvaujant Vidaus reikalų ministrui Juliui Čaplikui, iškilmingai atidaryta invalidų prieglauda, kurią pradžioje globojo Šv. Vincento Pauliečio draugija, paskui – kotrynietės.

Globos namuose yra išsaugota sena memorialinė lenta

1936 m. spalio 22 dieną laikraštyje „XX amžius“ parašytas straipsnis pavadinimu „Didelės išskilmės Strėvininkuose. Pašventinta valst. Invalidų prieglauda“

„(XX) Vakar Strėvininkuose, Trakų apskrity, kur Sraunioji Strėva, iš dzūkų ežerų ir šaltinių susirinkusi vandenis, įplaukia į Žiežmarių slėnį, prie buv. kunigaikščių Oginskių rūmų susirinko šimtai žmonių, aukšti svečiai iš Kaišiadorių ir Kauno ir spaudos atstovai. Apie 10 val. iš Kauno asfaltuotų gatvių keli automobiliai įnėrė į purviną ir duobėtą Vilniaus kelią. <...> Ir štai Strėvininkai. Prie gražiai išpuoštų vartų sutinkamas minist. Čaplikas ir kiti. Žmonių susirinkę daug. Nuo vartų ligi rūmų išstatyti organizacijų špaleriai. J. E. vysk. Kukta jau anksčiu atvykęs. <...> Kunigaikščių rūmai tapo invalidų ir senelių prieglauda. Ne vienas iš buvusių aukštų ir gerbiamų, paskui netekęs sveikatos, apleistas ir savųjų užmirštas atėjo čia ieškoti prieglaudos. Tarp kitų invalidų šitoje prieglaudoje yra ir buvusio Kauno tvirtovės komendanto gen. Grigorevo dvi dukterys. <...> Vidury rūmų įrengta didelė ir graži, per du aukštus, koplyčia. Jos sienos gražiai išdekoruotos, į vidų veda išpuoštos durys. Aukštai nedidelis bokštelis ir kryžius. Altoriuje Nekaltai Pradėtosios Mergelės statula. Šią koplyčia, kuriai tikėtų ir bažnyčios vardas, pašventino, pirmąsias Šv. Mišias atlaikė ir pamokslą pasakė J. E. vysk. J. Kukta. Paskui apžiūrėti senieji ir naujieji (kareivinių) rūmai, kuriuose telpa apie 500 senelių ir invalidų. <...> Globą čia gavusieji yra patenkinti, kad turi kur ramiai leisti senas dienas. Iš jų ir tarnautojų sudarytas choras gražiai giedojo per pamaldas ant laiptų sutiktiems svečiams padainavo „ilgiausių metų“ bei šiaip liaudies dainų. <...> P. Ministeris iškėlė bažnyčios ir valstybės vienybės reikalingumą, palinkėjo, kad ji įvyktų, ir už ją pakėlė taurę. Kiti kalbėtojai iškėlė, kad šitos dvasinės tvirtovės steigimu neturtingi Trakų apskrities gyventojai gavo vertingą įstaigą. Kalbėtojai pareiškė ir pasitenkinimą, kad įstaigoje senelius prižiūri vienuolės kotrynietės.“

Seserys kotrynietės invalidų namuose

Vienuolės su savo globotiniais

Strėvininkų invalidų namai buvo didžiausia kotryniečių aptarnauta įstaiga. Koplyčioje lankydavosi aplinkinių vietovių žmonės. Kapeliono nuomone, juos atviliodavo ne tik koplyčios tvarka, bet ir kotryniečių giedojimas, todėl jis 1938 m. liepos 9 d. kotryniečių provincijolės prašė į Strėvininkus parinkti gerus balsus turinčias seseris, nelaikyti užslėptų talentų. J. Blučiui persikėlus į Krakes, 1938 m. gruodžio 27 d. Strėvininkų invalidų namų kapelionu tapo Jonas Kazėnas, išbuvęs šiose pareigose iki namų uždarymo Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą.

Tyrėjų duomenimis, 1918–1940 m. Lietuvoje maždaug tik vienas ketvirtadalis globos įstaigų – prieglaudų – buvo išlaikomos valstybės, kitos išsilaikė privačiomis iniciatyvomis, daugiausia įvairių labdaros draugijų pastangomis. Čia buvo plati dirva vienuolių veiklai. Tyrėjai teigia, kad vienuolių vykdoma artimo meilės tarnystė rėmėsi ne tik kūno, bet ir sielos žaizdų gydymu, todėl visuomenės buvo labai vertinama.

Remiantis 1938-ųjų metų informacija, būtent ši „Šv. Vincento a Paulo Draugija Lietuvoje“ visoje Lietuvoje išlaikė 85 senelių ir invalidų prieglaudas, kuriose gyveno apie 2 500 globotinių, 5 vaikų prieglaudas su maždaug 200 vaikų, 3 sveikatos centrus, skirtus motinoms ir vaikams globoti, taip pat kitas labdaros įstaigas.

1940 m. prieglaudoje buvo 9 seserys kotrynietės. Seserų namų viršininkė buvo V. Benedikta Gedminaitė.

Tų pačių 1940 m. liepos mėnesį okupacinė valdžia pradėjo uždarinėti dvasininkų vadovaujamas įstaigas, nacionalizuoti jų turtą. Buvo uždaryta Šv. Vincento Pauliečio draugija, o jų organizuotos prieglaudos, ligoninės, mokyklos ir darželiai buvo uždaryti arba suvalstybinti, priklausomai nuo objekto dydžio ir svarbos. Ne taip paprasta buvo uždaryti įstaigas, kuriose gyveno nuo keliasdešimt iki kelių šimtų pagalbos reikalingų asmenų. 1940 m. Strėvininkuose iš 12 seserų tebedirbo 10. Tačiau pablogėjo jų darbo sąlygos, pašalintas kapelionas, seserys verstos dirbti šventadieniais, negalėjo eiti į bažnyčią. B. Šopytė mini, kad 1940 m. rugpjūčio 20 d. Strėvininkuose seserys persirengė pasaulietiškais rūbais. Seneliai iš pradžių seserų nepažino, toks pasikeitimas visiems buvo didžiulis stresas ir gero nenešančių permainų pranašas.

1945 m. rugpjūčio 10 d. kotryniečių pateiktais statistiniais duomenimis, Lietuvoje iš viso buvo 92 kotrynietės, iš jų 12 gyveno Strėvininkuose.

Iš Strėvininkų valstybinių invalidų namų koplyčios inventoriaus knygos:

„1925 m. rugpjūčio mėn. 30 dieną, viešpataujant Šv. Tėvui Pijui XI, Lietuvos Respubliką valdant Prezidentui Aleksandrui Stulginskiui, Strėvininkuose, Žiežmarių valsčiaus prie valstybinių Šv. Vincento à Paulo pavargėliams šelpti Dr-jos Centro Valdybos globojamų Invalidų Namų Jo Ekscelencijos Vilniaus vyskupijos dalies Valdytojo Kanauninko Juozapo Kuktos pašvęsta koplyčia, dalyvaujant Vidaus Reikalų Ministerijos Socialės Apsaugos Inspektoriui, atsarg. pulkininkui leitenantui Broniui Vasiliauskui, Šv. Vincento à Paulo pavargėliams šelpti Dr-jos C. Valdybos atstovui Vice-pirmininkui Kanauninkui Juozapui Stakauskui, vietos Klebonui Žiežmarių bažnyčios kunigui Juozapui Balčiūnui, pašvęstosios Koplyčios Kapelionui ir nuo šios dienos Invalidų Namų Vedėjui Kunigui Ignui Januliui, buvusiam iki šiai dienai tos įstaigos vedėjui Kostui Pliopliui, šv. Kotrynos Kongregacijos Krakiuose vyresniajai seseriai Otilijai Bagdanavičaitėi, tos pat kongregacijos seseriai Elžbietai Rimkevičaitėi draug su dviem seserim apėmusiai Invalidų Namų aptarnavimą, prie susirinkusių apylinkės gyventojų skaitliuje apie septynis šimtus žmonių ir visų stipresnių iš šimto penkiasdešimties globojamų pavargėlių, apie ką surašyta šis atminimui.“

(V. Balčiūnas, „Strėvininkų Invalidų Namai“, in: Šaltinis, Marijampolė: Marijonų kongregacija, 1932 06 18, Nr. 25, p. 354)

Iš Kaišiadorių Vyskupijos Kurijos archyvų

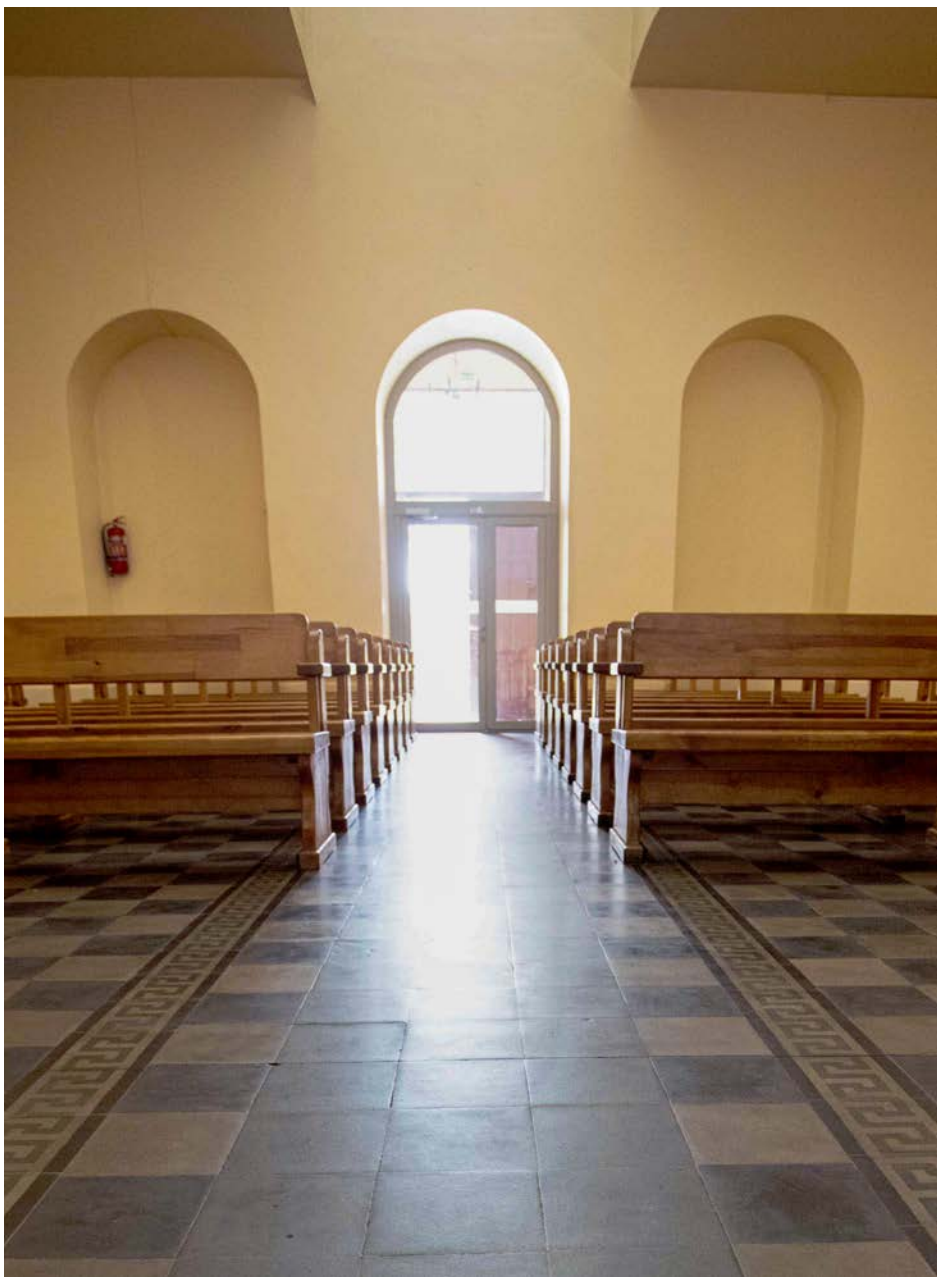
1948 m. kovo 25 d. Strėvininkų invalidų namuose buvo uždaryta koplyčia, Didįjį ketvirtadienį susprogdintas didysis altorius. 1949 m. paskutinės seserys paliko Strėvininkus. Po karo su darbu prieglaudoje teko atsisveikinti, tačiau keletui kotryniečių pavyko įsidarbinti Kauno klinikose. Į Kauną persikėlė keletas seserų iš Karmėlavos, Strėvininkų, Ukmergės ir kitų vietovių.

Strėvininkų namų direktorius turėjo neigiamos įtakos kai kurioms kotrynietėms, viena jų, Monika, gavo dispensą nuo įžadų ir su direktoriumi sukūrė šeimą. Martyna ir Paulė išstojo iš vienuolyno. 1949 m. kitoms Strėvininkų invalidų namuose dirbusioms seserims liepta atsisakyti vienuolystės, seserys nesutiko, todėl turėjo atsisveikinti su Strėvininkais, apsigyveno Vilniuje arba Kaune.

Sovietmečiu – 1949-aisiais metais – koplyčia buvo uždaryta, o vienuolių tarnystės atsisakyta.

Kunigas Petras Šlėkta su svečiais, 1940 m.

Išlikę grindų motyvai buvusioje koplyčioje

Senieji rūsio skliautai

Šiuos aprašytus istorinius faktus patvirtina ir buvusios prieglaudos darbuotojos:

„Jos lyg benediktinės buva. Visą prieglaudą išlaikė ir tvarkė vienuolės, jų buva apie 20, visos užėmė kokias tai pareigas – buva vyr. virėja, sandėlininkė, ūkia vedėja – ūkis buva didelis ir žemių turėja, dirba. Buhalterė buva labai graži, ji jau sirga džiova, paskui ją motinėlė išsivežė ir ji greitai numirė. Aplinkui namus buva dideli gėlynai, vienuolės labai tvarkėsi. Medžiai dideli išauga daug vėliau, kai atėjau, nebuva tiek. Ir mes ilgai dar tvarkėmės gražiai. Beržyną tą žemai, tai sodina mokyklos mokiniai. Saka, visi ėja miškan, parnešė po berželį ir gražiai eilėm susodina. Dabar jau mažai tylikį, iškirtinėja, nelika tokia grožia. Prieglauda čia buva nuo seniai ir ūkį turėja, gyvulius laikė, ir kiaules augina, ir karves.“

„Paskui spalia šventėm susišaukė mumį jaunas mergaites, šokt. Pripirka rūbų, kostiumų, tais pačiais metais, sienas perdažė, grindis, ty kur buva altorius išdaužytas, pakėlė, scena buva inrengta. Ir šokam, ką darysi, žinia, jaunas, greit užmiršti, gyvent' reikėja, nebuva kur dėtis. Mat kūrėsi kolūkiai, nenorėjam likt' kaime, bijojam, tai darbai buva geriau jau. Ėjam, kas kur galėjam. Kai sužinojau, kad prieglaudon priima dirbt' pasauliečius, tai ir nuėjau. Viena pirmų tenai. Nuėjau pas direktorių Kumpį, menu jis klausia, ar moku dirbt', o aš jam sakau – nu moku, pas tėvą ūkyje gyvenau, dirbau visus darbus. Tai ir priėmi.

SOVIETMETIS. Paskui perėjau dirbt' virtuvėn, buvau virėja, davė bendrabutį, tenai gyvenau, namo nevaikščiojau. Išvažiava vienuolės, lika jų kambariai, tai apgyvendina darbuotojus. Gyvenau pirmam aukšte, dideliame kambaryje, gyvenam 6 mergaitės. Su vyru susipažinau tenai. Jis irgi atėja iš Radutiškių kaima, dirba vairuotoju, tai ir susipažinam, ir susidraugavam. Tybuva net 3 mašinos, viską vežioja, ir derlių iš laukų, ir javus, ir šieną, ir maistą vežioja, ir pieną pieninėn vežioja. Naudžiūna Stasys jau dirba tenai nuo pirmų dienų. Jis buva mana kaimynas iš Balceriškių kaima. Jis – seniausias darbuotojas. Tai visi tenai ir gyvenam, tose buvusiose celėse.

Salėj dažnai vykdavo šokiai, rodė kiną, atvažiuodavo net teatrai. Prieglaudos senelių ir kapinėlės buva. Ty laidoja, jeigu giminės ko nepasiima, tai palaidoja. Dabar ty tik žolynai, žalia žolė. Žinia, jiems paminklų niekas nestati, tai nušienauja ir tiek. Seniau dar stovėja mediniai kryželiai, paskui nupuva, nugriuva. Vieta yra.“

(Genutė Naudžiūnaitė-Kundrienė, g. 1928 m. Balceriškių k.)

Iki šių dienų Globos namų bendruomenė prižiūri mirusių gyventojų kapus.

Lankomi draugų ir pažįstamų kapai, 2022

Kaišiadorių vyskupijos kurijos archyve yra saugomas kunigo Nikodemo Švogžlio-Milžino palikimas, labai svarbus Strėvininkų socialinės globos namams – rankraštinis pasakojimas, 1969-aisiais metais surašytas ant penkių lapų, ir gyva kalba pasakojantis mūsų kartai apie Mūro Strėvininkus, Oginskių dvarą ir Strėvininkų socialinės globos namų veiklą tarpukario laikotarpiu.

Nikodemas Švogžlys-Milžinas (1899-03-29–1985-01-20) buvo Romos katalikų kunigas, rašytojas ir kraštotyrininkas. Tarnavo įvairiose Kaišiadorių vyskupijos parapijose, o paskutinius savo gyvenimo metus praleido Kernavėje ir Vievyje.

Daug rašė į to meto Lietuvos ir išeivijos periodinę spaudą (veikalai „O Šventasis Vilniau“, „Vilniaus Aušros Vartai“, „Vilniaus sūnūs“, „Kaišiadorių vyskupijos istorija“, „Vyskupas Juozapas Kukta“, „Mūsų Švenčionys“, „Mano gyvenimo pasaka“), taip pat parengė keleto parapijų istorijas, rankraščiuose liko kelios monografijos.

Nacių okupacijos metais gynė ir globojo pasmerktus mirčiai žydus, už ką po mirties apdovanotas Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi.

Kun. Nikodemas Švogžlys-Milžinas

Iš kun. Nikodemo Švogžlio-Milžino kūrybos palikimo, b. 16

Prieglauda įvairų neįgalumą turintiems žmonėms valstybė buvusiuose Oginskių dvaro rūmuose įsteigė 1923 m. ir užtikrino finansavimą. Šv. Vincento Pauliečio draugijos kvietimu nuo 1925 m. prieglaudoje dirbo Šv. Kotrynos kongregacijos seserys, atvykusios iš Krakių vienuolyno. 1931 m. mirus ankstesniam prieglaudos vedėjui kun. Ignui Januliui, į Strėvininkus paskirtas kun. Juozapas Blutis iš Kauno arkivyskupijos. 1931 m. kovo 16 d. jis paskirtas valstybinių invalidų namų koplyčios rektoriumi ir šios įstaigos vedėju. Naujojo vedėjo pastangomis nuo karo nukentėję dvaro pastatai buvo galutinai suremontuoti, sutvarkyta aplinka ir įrengta tam laikui moderni koplyčia. Be administracinių rūpesčių kun. J. Blutis rūpinosi ir dvasiniais globotinių reikalais. Prieglauda tuomet jau galėjo priimti 500 globotinių. Strėvininkuose jis dirbo iki 1938 m. Sovietmečiu – 1949 m. prieglaudos koplyčia buvo uždaryta ir atsisakyta vienuolių tarnystės.

Iš Kaišiadorių Vyskupijos Kurijos archyvų

Darbuotojai prie įėjimo į prieglaudą (1954-ieji metai)

*Sanitarės Bronė Grigonienė ir
Vanda Gruškienė (1957-ieji metai)*

GLOBOS VEIKLA STRĖVININKŲ DVARE POKARIU

Pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, Invalidų prieglauda tęsė savo veiklą. 1964 m. ši įstaiga reorganizuota į **Senelių ir invalidų namus**.

Prieglaudoje dirbusi siuvėja Janina Ščerbavičienė (1957-ieji metai)

Juozas Zavistinavičius, buvęs Strėvininkų ir senelių ir invalidų namų gyventojas, išėjęs gyventi savarankiškai. Dirbo globos namuose siuvėju, taip pat gražiai grojo akordeonu

Sanitarės (1964-ieji metai)

Gyventojas su darbuotojomis (1968-ieji metai)

Sanitarė Darja Bagačionok, 1974 m.

1975 m. gegužės 15 d. Senelių ir invalidų namai buvo pertvarkyti į ***Psichotronikų ir invalidų namus***. Tuo metu įstaigoje gyveno apie 400 globotinių.

1979 m. namai pavadinti ***Strėvininkų psichoneurologiniu internatu***. Iki 1980 m. internate gyveno 410 gyventojų, juos aptarnavo 130 darbuotojų personalas. Internatas turėjo 187 ha žemės pagalbinį ūkį, kuriame buvo plėtojama augalininkystė, daržininkystė ir gyvulininkystė.

Darbuotojų orkestras

Tikslūs metai nėra žinomi, darbuotojų manymu apie 1987–1989 m.

Sovietiniu laikotarpiu šiek tiek didesnės įmonės privalėdavo savo darbuotojams organizuoti įvairius užimtumus po darbo valandų. Paprastai tai būdavo su sportu arba menu susiję užsiėmimai: populiariausių sporto šakų komandos, muzikiniai kolektyvai, teatro grupės ir panašiai. Darbuotojų pasakojimu apie 1987–1989 m. įstaigoje veikė pučiamųjų orkestras, kuris savo paruoštą programą grodavo įvairių švenčių metu.

Archyvuose yra išlikusios kelios nuotraukos, kuriose galime pamatyti šį kolektyvą.

Rumšiškių liaudies buities muziejuje buvo apdovanojami geriausi internato pagalbinio ūkio darbuotojai. Nuotraukoje iš kairės į dešinę Regina Bandinskienė, buhalterė Laima Rakauskienė, buhalterė Laimutė Rutkauskienė, direktoriaus pavaduotoja Janina Karpova (1982-ieji metai)

GLOBALIOS VEIKLA STRĖVININKŲ DVARE NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Nuo 1990 m. įstaigos pavadinimas – ***Strėvininkų pensionatas***.

1992 m. pensionate buvo pradėtos reformos, kurių tikslas – padėti įstaigos gyventojams atkurti jų sugebėjimus, pasirūpinti savimi bei integruotis į visuomenę, sudaryti sąlygas socialinei ir medicininei reabilitacijai. Svarbiausias socialinės ir medicininės reabilitacijos tikslas – padėti proto ir psichikos negalia turintiems žmonėms patenkinti savo individualius poreikius, saugoti, ginti jų teises ir interesus, sudaryti kuo geresnes gyvenimo sąlygas, atkurti gebėjimus patiems savarankiškai savimi pasirūpinti.

Strėvininkų pensionate įsivyrąja socialinio darbo svarba ir poreikis. Įstaigoje globalios veikla grindžiama komandinio darbo principu, bendradarbiavimas išskiriamas kaip labai svarbus ir gerai dirbančios komandos bruožas. Pavienių padalinių veikla nukreipiama į gyventojų gyvenimo kokybės gerinimą, kiekvieno individualiai matomą ir išreiškiamą saviraišką bei interesų realizavimą.

Plėtojant socialinę veiklą įstaigoje pradėta daug dėmesio skirti individualiam darbui su gyventoju, kuris iki šių dienų yra laikoma viena efektyviausia socialinio darbo forma. Tais pačiais metais pradėta dirbti pagal ***danų sudarytą mokymo programą***.

Sistemiškai pradėta taikyti ir įgyvendinti ugdomosios veiklos programa, kurios pagrindiniai uždaviniai – socialinių ir buitinių įgūdžių ugdymas. Daug dėmesio pradėta skirti kultūrinam gyvenimui, meno, darbo ir laisvalaikio terapijai.

Kultūrinis gyvenimas įstaigoje buvo kompleksinė auklėjamoji priemonė, padedanti lavėti psichologinėms, komunikacinėms asmens savybėms, kurti vertybių sampratą ir jų laikytis.

Meno terapijos tikslas – padėti neįgaliesiems išvengti problemų, susijusių su įvairiais psichikos sutrikimais bei bendradarbiavimo būdas ir pagalbinė priemonė įvairiems įgūdžiams treniruoti. Gyventojai galėjo save realizuoti teatro meno, sporto, muzikos, meninės kūrybos, dailės, mezgimo, nėrimo, siuvinėjimo būreliuose.

Darbo terapijos tikslas – nuolatinė ir reguliari veikla, suteikianti gyventojams gyvenimo turinį ir prasmę. Ši terapija buvo tarsi pagalbinė priemonė, suteikianti galimybę gyventojams naudotis savo žiniomis ir įgūdžiais, užtikrinanti gebėjimą ugdyti atsakomybę už atliekamus ir atliktus darbus, didinti savarankiškumą bei pasitikėjimą savimi ir aplinkiniais.

Įstaigos gyventojai ilgainiui tampa visaverčiais įstaigos gyvenimo dalyviais, jie nėra tik pasyvūs stebėtojai. Asmenys, skatinami domėtis globos namų gyvenimu, reiškia savo požiūrį ir nuomonę, ugdomi ją apginti.

Gyventojų komforto užtikrinimas (*šiandien tai įvardijama kaip „Gyvenimo kokybės“ gerinimas*) – sistemin- gas personalo kvalifikacijos tobulinimas, kompetencija ir naujų darbo formų bei metodų kūrimas ir taikymas.

Reformos metu socialinių darbuotojų veiklos tikslas buvo: būti tarpininkais tarp gyventojų, įstaigos kolektyvo, grupės ir bendruomenės; padėti gyventojams kuo labiau kompensuoti negalę ir gerinti jų prisitaikymą prie aplinkos, įvertinti ir atskleisti galimybes savarankiškai spręsti iškilusias problemas, ugdyti gebėjimus gyventi visavertį gyvenimą.

Reformas paskatino Vakarų valstybių socialinio darbo specialistų daugkartiniai apsilankymai įstaigoje. Pradėta mažinti globotinių skaičių: 1991 m. – iki 315, o 1994 m. – 252. Nuo 1998 m. Globos namuose veikė įvairaus profilio dirbtuvės, kuriose dirbo 70–80 globotinių.

BEGUŽĖS 26 DIENĄ, ĮVYKO RESPUBLIKINIS PSICHONEURO-
LOGINIŲ PENSIONATŲ, DIREKTORIŲ IR VYRIAUSIŲŲ SOC. DARBUOTO-
JŲ SEMINARAS, KURIO TEMA BUVO: „REFORMOS EIGA STRĖVININKŲ
PENSIONATE“. ŠIAME SEMINARE DALYVAVO:
SOCIALINĖS APSAUGOS MINISTERIJOS MINISTRO PAVADUOTOJAS
MINDAUGAS MIKAILA
GLOBOS SKYRIAUS VIRŠININKAS DONAS SUODELĖ
GLOBOS SKYRIAUS VIRŠININKO PAVADUOTOJA ROŽĖ NAGINIENĖ
RŪPYBOS SKYRIAUS VIRŠININKAS ALFREDAS NAZAROVAS
MINISTERIJOS VYRIAUSIA SPECIALISTĖ, GYDYTOJA M.O. IMBRASIENĖ
DIENRAŠČIO „LIETUVOS AIDAS“ KORESPONDENTĖ VALENTINA
ZINKEDIČIENĖ
PSICHONEUROLOGINIŲ PENSIONATŲ DIREKTORIAI IR VYR. SOCIA-
LINIAI DARBUOTOJAI.

Iš 1994-ųjų metų metraščio

Apie pensionato veiklą rašė spaudoje

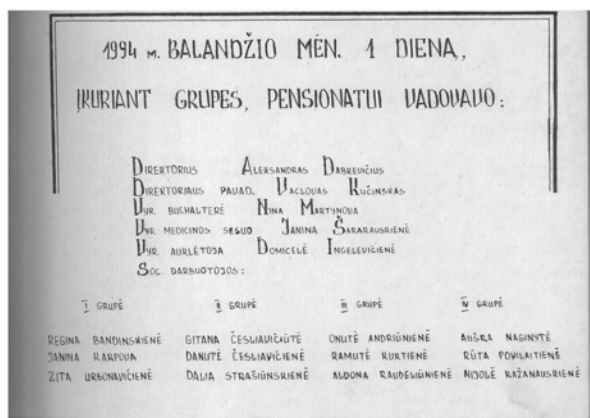
(ištraukos iš Globos namuose turimų senų laikraščių iškarpų („Kauno diena“ 1994, „Kaišiadorių aidai“ 1994, 1995, 1996, 1997 m., „Atspindžiai“ 1994 m., 1995, 1996 m., 1997 m.)

Skaitant įvairias Globos namuose turimas laikraščių ištraukas, 1994-ieji metai įvardijami kaip „Pradžia naujo gyvenimo Strėvininkų pensionate“ arba „Strėvininkų pensionatas – reformų pradininkas Lietuvoje“, kurio pavyzdžiu rėmėsi ir sėmėsi patirties kitos panašaus pobūdžio įstaigos. Prasidėjus atgimimui, pensionatas atsivėrė visuomenei ir pasauliui, glaudžiai bendradarbiavo su užsienio šalimis ir užsienio šalių specialistais, darbuotojai stažavosi Danijoje.

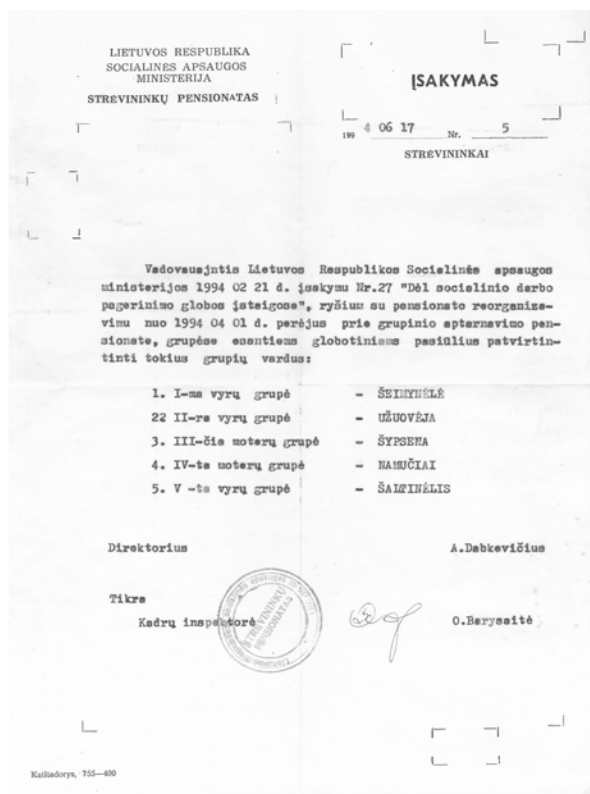
Direktorius (A. Dabkevičius) tuo metu aktyviai domėjosi Vakarų valstybių praktika globos ir rūpybos klausimais, įsiklausydavo į pensionate apsilankančių Danijos, Olandijos, Vokietijos, JAV socialinio darbo specialistų rekomendacijas, patarimus.

1994 m. A. Dabkevičius kreipėsi į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją, prašydamas leidimo pereiti prie individualaus darbo su globotiniais. Buvo pradėtos kurti socialinės grupės, susirūpinta kadrais. Direktorius suprato, kad globos ir rūpybos problemų visapusiškai negali spręsti vien medicinos seserys ir sanitarės. Iškilo socialinių darbuotojų problema, buvo organizuojami seminarai, kursai.

1994 m. pradėtos kurti grupės, kurios buvo vadinamos „šeimynėlėmis“. Pradžioje jos buvo 4. Kiekviena grupė turėjo savo gyventojus, darbuotojus, kambarius ir svetaines. Kambariuose gyveno po 4–6 gyventojus, tačiau siekiamybė buvo po 1–2. 1994 m. pensionate gyveno 252 gyventojai, nors manyta tuo metu, kad optimaliausias gyventojų skaičius galėtų būti apie 150 gyventojų, nes tik tuomet gyventojų gyvenimas galėtų būti panašesnis į gyvenimą šeimoje. Grupės buvo skirstomos pagal negalios pobūdį bei atsižvelgiant į tai, kas su kuo nori gyventi. „Šeimynėlių“ ribos nebuvo griežtos – visada galima buvo pasirinkti ir kitą grupę.

Iš 1994-ųjų metų metraščio

Įsakymas apie grupių formavimą, 1994

1994 m. daug dėmesio imta skirti kultūriniam gyvenimui, ypatingas dėmesys skiriamas laisvalaikio užimtumui – globos namuose pradėtos rengti didelės šventės, kurių tradicijos tęsiamos iki šių dienų. Švenčių metu „šeimynėlės“ parodydavo, ką per tam tikrą laiką išmokdavo. „Šeimynėlių“ nariai lenktyniaudavo tarpusavyje dainuodami, mindami mėsles ar kurdami eiles...

Suorganizuota ir surengta **pirmoji „Jubiliatų“ šventė**, kurios metu buvo pasveikinti visi pensionate gyvenantys gyventojai, sulaukę jubiliejinio amžiaus bei „Vincento atleidai“, artimųjų susitikimai, tam, kad stiprėtų gyventojų – globotinių – ryšiai su artimaisiais. Surengta pirmoji Kūčių vakarienė, kurioje dalyvavo ne tik gyventojai, bet ir klebonas su pensionato administracija. Valgykloje buvo suruošti Kūčių vakarienės valgiai, vienas stalas paruoštas su šieniu, balta staltiese, Betliejaus paveikslu, žvakele, lėkštėje įdėtu juodu kaspinėliu ir kalėdaičiu mirusių atminimui. Gyventojams buvo dalijamos kalėdinės dovanėlės.

Šios šventės yra švenčiamos ir šiandien, t. y. 2023 metais, ir tapę mūsų Globos namų tradiciniais renginiais.

Jubiliatų šventė, 1996

Jubiliatų šventė, 2017

*Direktorė Danutė Trukšininė sveikina
Jubiliatą, 2022*

Globos namų direktorius Kęstutis Jakelis sveikina jubilatus, 2018

Tais pačiais 1994 metais suorganizuotos **pirmosios ekskursijos ir išvykos** į Vilnių.

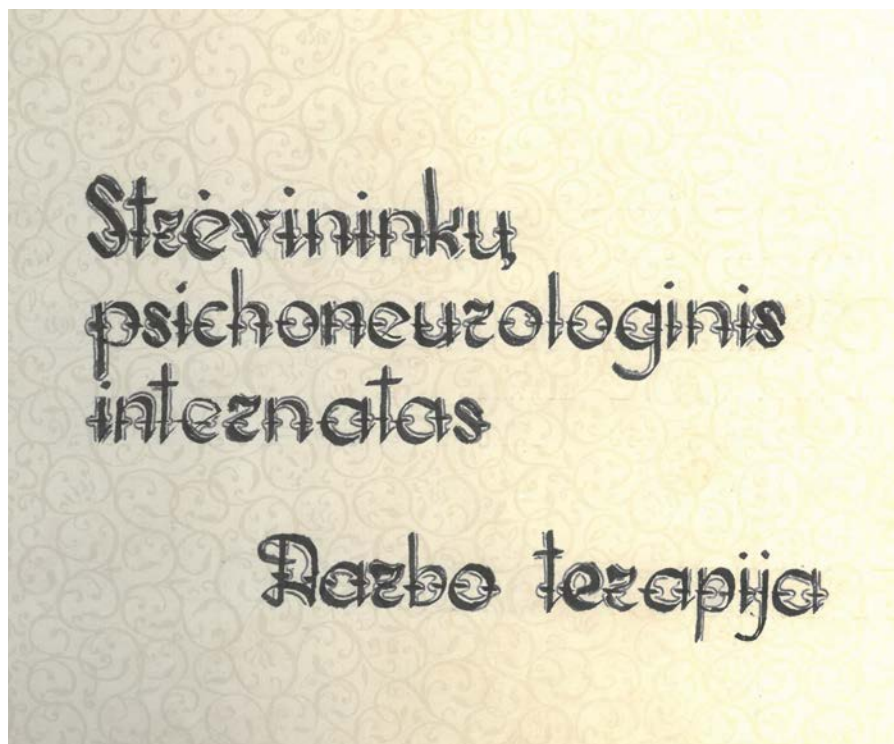
Išvyka, 1995

Išvyka prie jūros, 2022

Įstaigos reformų pradininkas buvęs direktorius Aleksandras Dabkevičius, apie kurį vienoje iš laikraščių iškarpų parašyta: „A. Dabkevičius energingas, turintis savo nuomonę ir nebijantis naujovių, žmogus. Buvusio vadovo A. Dabkevičiaus teigimu: „Be kultūrinio gyvenimo, sporto ir kitų užsiėmimų, gyventojams labai svarbu turėti ir darbo. Tada jie jaučiasi ištis naudingi visuomenei, pajunta savo žmogiškąją vertę.“ Įvairūs straipsniai aprašo, kad anksčiau Globos namai glaudžiai bendradarbiavo su Kauno konditerijos fabriku – gamino dėžutes saldainiams (apie ką byloja ir išlikusios jamžintos akimirkos nuotraukose). Ši ir panašaus pobūdžio veikla pensionatui duodavo ne tik pelną, bet ir sudarydavo galimybę darbu aprūpinti didelį būrį globotinių. Jie ir užsidirbdavo, kas direktoriaus nusivylimui 1994 m. buvo nutrūkė (bendradarbiavimas ir veikla). Ypač aktyvi darbo terapijos veikla buvo 1885–1886 m. Tuo metu pensionate gyveno 415 gyventojų.

1986-ųjų metų Globos namų metraščio informacija apie darbo terapiją.

Kartonažo ceche gaminame dėžutes saldainiams Kauno kond. f-kui

Sąmatos vykdymas

1985 metams buvo užplanuota (su papildymu) pagaminti 900.000 vnt. dėžučių, saldainiams sumoje 180.100 zh.
 Pagaminta 1.374.050 vnt dėžučių, sumoje 193.168,95 zh, arba kiekio planas įvykdytas 152,7%, sumos 107,2%.
 1986 metams buvo užsiplanuota pagaminti dėžučių, saldainiams 1000 000 vnt.

Siekdamas gyventojams pensionate sudaryti kuo palankesnes gyvenimo sąlygas A. Dabkevičius darbuotojams susirinkimų metu sakydavo / jų klausdavo: „Kas iš mūsų norėtų gyventi pensionate?“ – jei pakyla nedaug rankų, atsakydavo: „Dirbam nepakankamai gerai. Reikia sudaryti sąlygas, kad ir patys norėtume gyventi ten, kur dirbame.“

1995 m. susibūrė gyventojų ansamblis „Strėva“, kurio pavadinimas ir veikla tęsiama ir šiomis dienomis, tik pasikeitę ansamblio nariai ir vadovai, veikė Lėlių teatras, kurio premjera buvo 1995 m. gruodžio 29 dieną.

„Strėvos“ ansamblis, 1996

„Strēvos” ansamblis, 1999

ĮSTAIGOS PAVADINIMŲ KAITA

1923

- Šv. Vincento Pauliečio draugija įkūrė Centrinį Strėvininkų aukštesnio tipo invalidų namus.

1936

- Atidaryta invalidų prieglauda.

1964

- Įstaiga reorganizuota į Senelių ir invalidų namus.

1975

- Senelių ir invalidų namai buvo pertvarkyti į Psichochronikų ir invalidų namus.

1979

- Namai pavadinti Strėvininkų psichoneurologiniu internatu.

1990

- Naujas įstaigos pavadinimas – Strėvininkų pensionatas.

2010

- Pavadinimas pakeičiamas į „Strėvininkų socialinės globos namai“.

Dvidešimt metų besivadinusi Strėvininkų pensionatu, įstaiga pakeitė iškabas – 2010 m. gavo naują pavadinimą **Strėvininkų socialinės globos namai** ir, panaikinus apskritis, tapo tiesiogiai pavaldi Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

GLOBOS VEIKLA STRĖVININKŲ
DVARE SULAUKUS ŠIMTMEČIO

Didžiulių namų, kadaise vadintų rūmais / dvarais, paskirtis nepasikeitė – ir šiandien čia gyvena žmonės. Šiuo metu ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa asmenims, turintiems proto ir (ar) psichikos negalią, teikiama 33 socialinės globos įstaigose, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina ministerija.

Globa įstaigoje teikiama vadovaujantis Globos namų misija, vizija, etinėmis vertybėmis bei požiūriu, jog paslaugų gavėjai laisvai reiškia savo nuomonę paslaugų planavimo, teikimo ir vertinimo klausimais, tobulinant teikiamų paslaugų kokybę. Paslaugų gavėjai ir / ar jų artimieji įtraukiami į paslaugų planavimą, teikimą bei vertinimą, išreiškiant lūkesčius, pasiūlymus, dalyvaujant gyventojų tarybos veikloje, anketinėse apklausose, siekiant įgalinimo tikslų, išsikeltų individualiuose socialinės globos planuose. Veikiant kartu su socialiniais partneriais Globos namų gyventojams užtikrinamas paslaugų tęstinumas bendruomenėje.

Strėvininkų socialinės globos namai yra biudžetinė įstaiga, kurios paskirtis – užtikrinti socialinę globą suaugusiems asmenims, kurie turi negalią, dėl kurios jie negali gyventi savarankiškai ir kuriems būtina nuolatinė specialistų priežiūra.

Globos namų savininkė yra valstybė. Globos namų savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

2023-iaisiais metais planinis Globos namų gyventojų skaičius – 182 asmenys, iš jų:

- 174 asmenys, kuriems teikiama ilgalaikė socialinė globa stacionariame padalinyje;
- 8 asmenys, gyvenantys Grupinio gyvenimo namuose.

Globos namų veiklos tikslai:

- Teikti socialinę globą, užtikrinančią globos namų gyventojų poreikių tenkinimą ir geriausius jo interesus;
- Tenkinti psichologines, socialines, kultūrines ir dvasines kiekvieno globos namų gyventojų reikmes, jiems užtikrinant pasirinkimo teisę, įgyvendinant jų asmeninius poreikius ir sudarant galimybę palaikyti ryšius su šeima, artimaisiais, visuomene;

- Atsižvelgiant į globos namų gyventojų savarankiškumo lygį, poreikius ir interesus, užtikrinti jų savi-
raišką, motyvavimą, skatinti ir padėti integruotis į bendruomenę.

Globos namai, siekdami įgyvendinti veiklos tikslus, vykdo šias funkcijas:

- vykdo globėjo (rūpintojo) pareigas, atstovauja globos namų gyventojų interesams valstybės ir savi-
valdybių institucijose bei įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose, gina jų teises;
 - suteikia gyvenamąjį plotą, aprūpina globos namų gyventojus reikalingu inventoriu;
 - pagal sudarytus individualius socialinės globos planus (ISGP) teikia globos namų gyventojams soci-
alinės globos paslaugas, atitinkančias kiekvieno globos namų gyventojų savarankiškumo lygį;
 - atsižvelgdami į globos namų gyventojų amžių, sveikatą, medicinos darbuotojų rekomendacijas ir
vadovaudamiesi socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu nustatyta paros finansiniu normatyvu,
organizuoja (teikia) maitinimą;
 - organizuoja ir teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūrą, nustatyta tvarka teikia
sveikatos priežiūros paslaugas, pagal poreikį ir socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu nustatytą
paros finansinį normatyvą aprūpina medikamentais;
 - organizuoja globos namų gyventojų aprūpinimą proteziniais, ortopediniais gaminiais, klausos apa-
ratais, akiniais, neįgaliųjų vežimėliais ir kitomis techninės pagalbos priemonėmis;
 - užtikrina sanitarinį, higieninį ir priešepideminį režimą globos namuose;
 - užtikrina saugią, sutvarkytą, globos namų gyventojų specialiesiems poreikiams tenkinti pritaiktą
aplinką, reikalingą jų kasdieniam gyvenimui bei paslaugoms gauti;
 - organizuoja globos namų gyventojų kasdienių gyvenimo įgūdžių ugdymą, darbinę veiklą, laisvalaikį
ir užimtumą taip, kad jie būtų palaikomi, skatinami būti savarankiški;
 - organizuoja kultūrinių, sporto, prireikus – religinių paslaugų teikimą;
 - suderinę su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, teikia kitas paslaugas.
- Globos namų veikla licencijuota ir jai vykdyti suteiktos licencijos.

Globos namuose yra teikiamos šios socialinės globos paslaugos:

- *Informavimas.* Informacijos suteikimas paslaugų gavėjams ir jų artimiesiems reikalingos pagalbos klausimais, informavimas apie teikiamas paslaugas, Globos namų vykdomą veiklą ir pan.;
- *Konsultavimas.* Įvairių paslaugų gavėjų (artimųjų) situacijų (teisinių, sveikatos, buitinių, tvarkant dokumentus, mokant mokesčius, skolų išieškojimų atvejais) konsultavimas. Tai pagalbos būdas, kai su paslaugų gavėju kartu analizuojama probleminė situacija ir ieškoma veiksmingų problemos sprendimo būdų;
- *Atstovavimas* paslaugų gavėjams teisės aktų nustatyta tvarka;
- *Tarpininkavimas* tarp paslaugų gavėjų (artimųjų) ir jų aplinkos (asmenų, specialistų, kitų institucijų). Ieškoma sprendimo būdų, kaip įveikti iškilusius sunkumus, įgalinti paslaugų gavėjus savarankiškai spręsti problemas. Atstovavimo ir tarpininkavimo paslaugas socialiniai darbuotojai dažniausiai teikia kontaktuodami ar lydėdami paslaugų gavėjus į įvairias įstaigas ir bendradarbiaudami su jų atstovais;
- *Apgyvendinimas Globos namuose;*
- *Asmens higienos ir priežiūros paslaugų teikimas;*
- *Aprūpinimas būtiniausiais daiktais, baldais, drabužiais, avalyne, higienos priemonėmis, priemonėmis specialiesiems poreikiams tenkinti ir pan.;*
- *Maitinimo paslaugos ir maitinimas;*
- *Sveikatos priežiūros ir slaugos paslaugos;*
- *Paslaugų gavėjų lydėjimas;*
- *Kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas* (stiprinant paslaugų gavėjų bendravimo gebėjimus, ieškant pagalbos, prisitaikant prie naujų situacijų, dalyvaujant visuomenės gyvenime, užmezgant ir palaikant ryšius su artimaisiais, tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant, atliekant buitinius darbus ir kt.);

Paslaugų gavėjai mokomi racionaliai naudoti asmenines lėšas ir savarankiškai pasigaminti maisto, 2022

- *Darbinių įgūdžių ugdymas* (dailės dirbiniai, mezgimas, siuvinėjimas kryželiu, gaminiai iš karoliukų, medienos darbų užimtumas, savarankiškas patalpų, aplinkos tvarkymas, maisto, šiltnamio priežiūra). Dailės, rankdarbių būrelio veiklos nariai lieja žvakes, dekupažo technika puošia paslaugų gavėjų pagamintus dirbinius iš medienos, gamina puošimo detales renginiams, ruošia šiaudus tolimesnei jų realizacijai – žaisliukų bei kitų rankdarbių gamybai ir pan.

Šiaudų paruošimas tolimesnei jų realizacijai ir aplinkos tvarkymas, 2022

Aplinkos tvarkymas ir šiltnamio priežiūra, 2021–2022

Darbinių įgūdžių ugdymas, 2022

Paslaugų gavėjams, kuriems nesvetima meistrystė ir staliaus darbai su meniniu polėkiu, puiki galimybė realizuoti savo kūrybinius sumanymus medžio būrelio užimtumo veikloje. Užimtumo metu deginami piešiniai ant medžio, gaminami inkilai, lesyklos, žvakidės, papuošalų dėžutės, daugybė įvairių drožinių bei suvenyrų. Organizuojamos įvairios parodos, dalyvaujama mugėse.

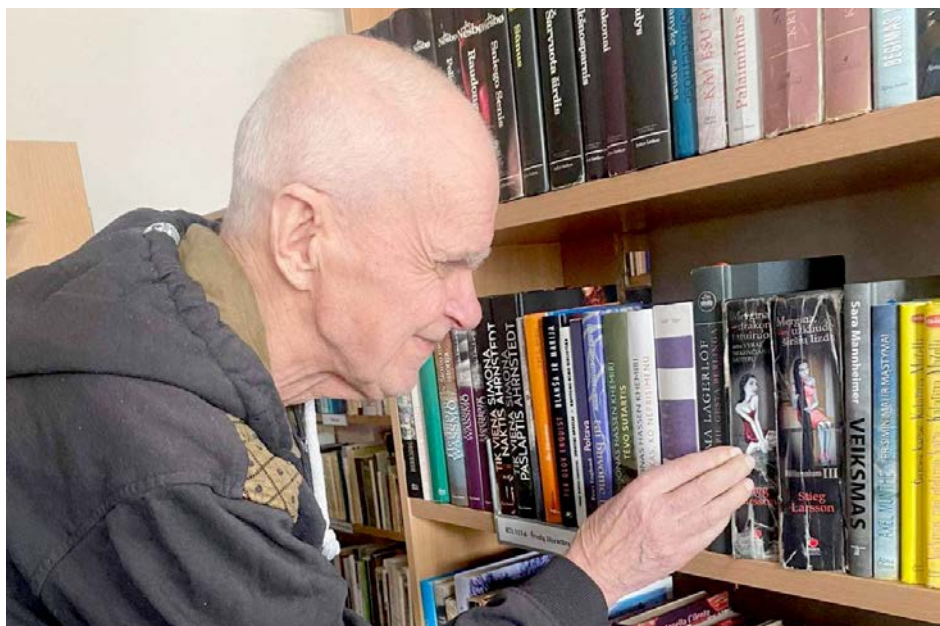

Mugė Kaišiadoryse, 2018

Mugė Elektrėnuose, 2022

- *Prasmingo laisvalaikio, užimtumo organizavimas.* Laisvalaikio užimtumas organizuojamas pagal paslaugų gavėjų poreikius, pomėgius, galimybes ir savarankiškumo lygį. Dalyvavimas laisvalaikio užimtume skatina didesnę paslaugų gavėjų tarpusavio bendradarbiavimą, bendravimą, taip pat suteikia galimybę paslaugų gavėjams užsiimti norima veikla arba atrasti kažką naujo. Siekiant skatinti paslaugų gavėjus turiningai leisti laisvalaikį, yra organizuojami įvairūs sociokultūriniai renginiai, popietės, švenčiamos valstybinės ir Globos namų tradicinės šventės.

Apsilankymas Žiežmarių bibliotekoje, 2022

Šaškių būrelis, 2022

Vasaros malonumai, 2021–2022

Valstybės dienos minėjimas, 2016

Užgavėnės, 2018

Užgavėnės Globos namuose, 2016

Naujametinis karnavalas Globos namuose, 2016

Valstybės dienos minėjimas „Mindaugo dienos“, 2018

Tėvo dienos minėjimas, 2017

Sausio 13 dienos minėjimas, 2022

Valstybės dienos minėjimas, 2016

Vienos iš svarbiausių ir jautriausių mūsų paslaugų gavėjų gyvenimo akimirkų – **susitikimai su jiems artimais žmonėmis** – draugais, broliais ir seserimis, tėvais ar kitais giminačiais. Ryšio stiprinimui ir palaikymui su artimaisiais organizuojami susitikimai.

Sudarytos sąlygos paslaugų gavėjų sportinei veiklai, sprendžiant gyvenimo kokybės gerinimo, sveikatos ir sveikos gyvensenos bei laisvalaikio užimtumo uždavinius.

Susitikimai su artimaisiais, 1994 m.

Šokis „Angelas apglėbė savo sparnu“. Pasirodymas susitikimo metu su artimaisiais, 2017

Susitikimai su artimaisiais, 2022

- *Dalyvavimas varžybose, parodose, edukacijose ir kituose renginiuose bei jų organizavimas.*

Baseino užsiėmimai Kaišiadorių švietimo ir sporto centre, 2023

Sporto šventė „Sportas – sveikata, tad sportuokim visada“, 2016

Dviračių žygis „Žvėrinčiaus miško takais“, 2017

Orientacinės varžybos „Napoleono lobis“ Žiežmariuose, 2019

Sporto šventė Globos namuose, 2019

„Basakojų“ sveikatingumo tako atidarymas, 2019

Sporto žaidynės Zarasuose, 2018

Šiaurietiškas ėjimas, 2015 m.

- *Kūrybiškumo plėtojimas, saviraiškos skatinimas užimtumo metu.* Muzikiniame „Strėvos“ ansamblyje dainuojančios paslaugų gavėjos ne tik džiugina savo puikiais balsais, meninėmis programomis, kurias mums padovanoja, bet ir puikiai atstovauja Globos namams išvykę į įvairius renginius.

Ansamblis „Strėva“ (vadovas Arvydas Kairevičius) 2016 m. respublikiniame vokalinių ansamblių konkurse laimėjo nominaciją „Už muzikalumą“.

2022 m. dalyvavo konkurse ir laimėjo „Muzikinės paukštės“ nominaciją. „Muzikinė paukštė“ – kasmetinis festivalis, vykstantis nuo 2005 m., kurio sumanytojai – sutrikusio intelekto žmonių bendrija „Gargždų viltis“ ir Gargždų muzikos mokykla. Džiaugiamės turėdami galimybę pratęsti šią gražią tradiciją ir 2023 metais patys organizuoti šį renginį.

„Muzikinė paukštė“, 2022

Nominacija už muzikalumą, 2016

Renginys „Kur aukštas klevas”, 2022

„Strēvos” koncerts, 2020

„Stiprus, kai tu šalia”, 2018–2022

Folkloro kolektyvas, kurį kuruoja individualios priežiūros darbuotoja (Lina Dubosienė), mus džiugina autentiškomis dainomis ir liaudiškais šokiais, dalyvauja Globos namų organizuojamuose renginiuose ir popietėse.

Vasario 16 dienos minėjimas, 2018

Vasario 16 minėjimas, 2020

Valstybės dienos minėjimas, 2021 m.

Vakarais norinčius pamuzikuoti, padainuoti, barškučius pažvanginti ar būgnelį pamušti sukviečia muzikos užimtumo specialistė ir susibūrusi grupė „Akordas“.

Vasario 16 minėjimas, 2023

Ko jau ko, bet švenčių, renginių ir pramogų rūmuose ant Strėvos kranto tikrai netrūksta. Čia minimos visos valstybinės ir atmintinos dienos.

Kiekvienas laikotarpis turi savo atspalvį (specifiką).

Koncertas-mugė Ukmergėje „Būkime kartu“, 2016 m.

Vyrai sveikina moteris su Kovo 8-ąja, 2022 m.

Valstybės dienos minėjimas, 2015 m.

Valstybės dienos minėjimas, 2015 m.

Trys Karaliai, 2021

Trys Karaliai, 2022

Kovo 11 minėjimas, 2020

Sausio 13 minėjimas, 2023

Joninès, 2021 m.

Joninès, 2022 m.

Šv. Kūčios, 2022 m.

Šv. Kūčios, 2016 m.

Naujametinis karnavalas „Pasitinkant 2023“

Naujametinis karnavalas „Pasitinkant 2023“

Akcija „Vieninga bendruomenė – saugi aplinka“, 2022

Akcija „Būk saugus kelyje“, 2019

- *Savitarpio pagalbos grupių organizavimas;*
- *Preveninės veiklos, užimtumo ir švietėjiškos veiklos organizavimas;*
- *Paramos maisto produktais („Maisto bankas“) koordinavimas, paskirstymas.* Skatinant gyventojų savarankiškumą, didelis prioritetas teikiamas maisto gaminimo įgūdžiams stiprinti.
- *Paslaugos bendruomenėje.* Paslaugų gavėjams yra sudarytos sąlygos pagal poreikį naudotis bendruomeninėmis paslaugomis.
- *Sielovados paslaugos.* Globos namų koplytėlėje aukojamos šv. Mišios, organizuojami dvasiniai pašnekesiai.
- *Bendrų projektų, renginių, programų su kitomis įstaigomis ir organizacijomis inicijavimas bei įgyvendinimas.*

Svečiuose vienuolės karmelitės, 2016

„Majavos" pamaldos Globos namų koplyčioje, 2016

Aukojamos šv. Mišios Globos namų koplyčioje, 2021

Akcija „Būk matomas“ organizuota bendradarbiaujant su Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kaišiadorių rajono policijos komisariatu, 2018

Akcija „Būk saugus kelyje“ su Kelių direkcijos atstovais, 2019

Bendradarbiaujant su Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejumi, Globos namuose pristatyta kilnojamoji stendinė paroda „Mykolas Kleopas Oginskis. Sugrįžimas į Tėvynę“, 2016

Žydų kultūros diena Žiežmarių sinagogoje, bendradarbiavimas su Žiežmarių kultūros centru, 2019

Darbo santykiai. Paslaugų gavėjai dirba (su darbo sutartimis) socialinėje įmonėje „Vilties žiedas“.

Darbas socialinėje įmonėje „Vilties žiedas“, 2022

Mūsų tautoje nuo seno iš kartos į kartą perduodamos vertybės, kaip gerbti savo artimą asmenį, elgtis pagarbiai su vyresniu žmogumi, būti mandagiam su nepažįstamuoju, ištiesti ranką silpnesniam...

Daugelis žmonių tokiomis vertybėmis vadovaujasi darydami neatlygintinai gerus darbus, norėdami prisidėti prie geresnės visuomenės kūrimo, savo vertybių įtvirtinimo teikiant neatlygintinę pagalbą. Vienas iš tokių pagalbos būdų yra savanoriškas veiklos atlikimas. Džiaugiamės, kad 2023 m. savanorystė rado kelią mūsų Globos namuose, užsimezgė graži draugystė, keičianti, atrodo, mums visiems suprantamus ir žinomus esminius dalykus.

Savanorė Viktorija, 2023

Savanorė Viktorija, 2023

GARBINGI SVEČIAI, APLANKĘ GLOBOS NAMUS

*Vytautas Landsbergis.
Pirmasis atkurtos Lietuvos valstybės vadovas, 1994*

*Justinas Marcinkevičius. Poetas, Lietuvos nacionalinės kultūros ir
meno premijos laureatas, 1995 m.*

Atlikėjas Virgilijus Noreika, 1999

*Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto nariai: pirmininkė Rimantė
Šalaševičiūtė ir Rimantas Jonas Dagys, Algimantas Dumbrava, Juozas
Rimkus, Algirdas Sysas, Gintarė Skaistė, Gediminas Vasiliauskas, 2018*

Vilma Augienė (LR Socialinės apsaugos ir darbo viceministrė), 2022 m.

*Monika Navickienė (LR Socialinės apsaugos ir darbo ministrė) ir
Vytenis Tomkus (Kaišiadorių rajono savivaldybės meras), 2022*

GLOBALIOS ĮSTAIGŲ PERTVARKA LIETUVOJE IR STRĖVININKŲ SOCIALINĖS GLOBALIOS NAMUOSE

Lietuva 2010 m. ratifikavo Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją ir jos Fakultatyvųjį protokolą (toliau – Konvencija), kuriuo įsipareigojo imtis priemonių ir veiksmų užtikrinant žmonių su negalia teises ir laisves.

Po Konvencijos priėmimo Lietuva ėmėsi veiksmų iš esmės spręsti žmonių su negalia globos politikos problemas.

2012 m. buvo parengtos Neįgalių vaikų, likusių be tėvų globos vaikų, suaugusių neįgalių asmenų socialinės globos namų deinstitutionalizacijos strateginės gairės, kuriose numatytas deinstitutionalizacijos tikslas: iki 2030 m. suformuoti nuoseklią ir koordinuotą pagalbos ir paslaugų sistemą, kuri sudarytų galimybes kiekvienam asmeniui su negalia gauti individualias pagal poreikius paslaugas ir reikiamą pagalbą, įsitraukti į bendruomenės gyvenimą ir, nepatiriant socialinės atskirties, dalyvauti jame.

2014 m. patvirtintas Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2023 m. veiksmų planas, kuriame įtvirtintos įvairios alternatyvios ir prevencinės institucinei globai paslaugos, kuriomis numatyta skatinti, ugdyti ir palaikyti žmonių su negalia savarankiškumą ir gyvenimą bendruomenėje. Žmonių su negalia grąžinimą į bendruomenes planuojama įgyvendinti plėtojant grupinio ir savarankiško gyvenimo namų bei apsaugoto būsto paslaugas.

2014–2020 m. pradėta vykdyti ir neįgaliųjų (tiek vaikų, tiek ir suaugusiųjų), turinčių proto, psichikos negalią, pertvarka. Socialinės globos įstaigų pertvarka dažnai suprantama kaip institucijų uždarymas, tačiau šiuo atveju pertvarką reikėtų suprasti kaip bendruomeninių paslaugų plėtojimo procesą, siekiant užtikrinti neįgaliųjų įsitraukimą į visuomenę ir jų nepriklausomumą.

Strėvininkų socialinės globos namai yra viena iš stacionarių socialinės globos įstaigų, kuri atrinkta pertvarkai ir dalyvauja pertvarkos procese.

Nuo 2019 metų pradėtas investicinis projektas „Strėvininkų socialinės globos namų grupinio gyvenimo namų steigimas“, kurio tikslas – teikti ilgalaikę socialinę globą neįgaliesiems asmenims,

apgyvendinant juos nedidelėje grupėje (iki 10 asmenų), taip sudarant jiems galimybę gyventi bendruomenėje ir gauti joje specializuotą pagalbą, atitinkančią individualius asmens ar šeimos poreikius, bei skatinti paslaugų gavėjų savarankiškumą, visapusišką dalyvavimą bendruomenėje bei socialinę įtrauktį.

Lietuvoje kuriami grupinio gyvenimo namai – vienas institucinės globos pertvarkos elementų – žmonėms su intelekto ar psichikos negalia atveria naujo gyvenimo horizontus.

Seniai yra žinoma, kad žmogui reikia ne tik maisto ar aprangos, bet ir individualaus socialinio ryšio. Aštuntus metus vykstančia institucinės globos pertvarka siekiama atsisakyti didelių globos namų ir sudaryti galimybę negalia turintiems žmonėms gyventi namų aplinkoje, gauti individualius poreikius atitinkančias paslaugas ir reikiamą pagalbą bendruomenėje.

Grupinio gyvenimo namai Lietuvoje pradėti steigti 2017-aisiais.

Kiekvienas iš mūsų nori jaustis saugus, būti mylimas, turėti privatumo. Ir dažniausiai mes tai susiejame su Namais. Namai – tai ne tik vieta, kur yra gyvenamoji vieta ar asmeninė erdvė.

Grįžę į namus dažnas iš mūsų jaučiasi saugiausiai, namai patampa tarsi skydu, tvirtove... Tik namuose mes tikrai pailsime ir atsigauname.

Kalbėdami apie namus, gerovę, šilumą daugelis žmonių tai supranta kaip buvimą šeimoje su artimais žmonėmis. Taigi labai džiaugiamės, kad 2023 m. kovo 1 dieną aštuoni Strėvininkų socialinės globos namų paslaugų gavėjai įsikėlė gyventi į naujos statybos grupinio gyvenimo namus Žiežmariuose. Labai gera matyti nepaliaujamą jų norą rūpintis vienas kitu, skleidžiamą šilumą, tarpusavio supratimą ir nuoširdžią padėką už galėjimą turėti namus.

2023-ųjų metų kovo mėnuo yra labai svarbi data Strėvininkų socialinės globos namų veiklos istorijoje – savo veiklą pradėjo Grupinio gyvenimo namai.

Grupinio gyvenimo namai Žiežmariuose, 2023

GGN svečiuose LR socialinės apsaugos ir darbo ministrė M. Navickienė, 2023

Strėvininkų socialinės globos namai dalyvauja Neįgaliųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos inicijuotame ir Europos socialinio fondo agentūros finansuojamame projekte „Nuo globos link galimybių: bendruomeninių paslaugų plėtra“, kuriuo pradėtas *antrasis Institucinės globos pertvarkos etapas*, kurio tikslas – didinti darbingo amžiaus asmenų su proto ir (arba) psichikos negalia savarankiškumą ir taip įgalinti juos gyventi bendruomenėje pagal jų poreikį teikiant bendruomenines apsaugoto būsto, socialinių dirbtuvių, įdarbinimo su pagalba, pagalbos priimant sprendimus paslaugas.

Teikiant globos namų gyventojams ***socialinių dirbtuvių paslaugą***, nuo 2020 metų liepos 1 d. vyksta Strėvininkų socialinės globos namų rezultatyvus bendradarbiavimas su **Kaišiadorių šventosios Faustinos mokykla**, kurioje yra įkurtos socialinės dirbtuvės – sėdmaišių siuvimas ir jų pildymas. Šios paslaugos tikslas – ugdyti ir palaikyti proto ir (ar) psichikos negalią turinčių asmenų, kurių bendrieji darbiniai gebėjimai riboti ar labai riboti, darbinius įgūdžius realioje darbo aplinkoje, didinant asmens savirealizaciją bei savarankiškumo įgūdžius. Socialinių dirbtuvių paslauga teikiama 7 globos namų gyventojams.

Veikla socialinēse dirbtuvēse, 2022

Teikiant *pagalbos priimant sprendimus (PPS) paslaugą*, Strėvininkų socialinės globos namų pasirinktas projekto partneris – VŠĮ „Vilties žiedas“. Šios paslaugos tikslas – pasitelkus pagalbininko priimant sprendimus ar specialistų komandos pagalbą, stiprinti asmens gebėjimus pasirūpinti savimi ir priimti kasdienes sprendimus, siekiant savarankiško gyvenimo ir dalyvavimo visose gyvenimo srityse. *Pagalbos priimant sprendimus paslauga* teikiama 25 globos namų gyventojams nuo 2020 metų liepos 1 d.

PPS dalyviai, 2022

SSGN vizualizacija

Kitas įstaigos pertvarkos procese numatytas svarbus žingsnis – 40-ties vietų specializuotos slaugos ir globos (SSG) namų (Parko g. 18, Kaišiadorys) statybos, skirtos sunkią negalią turintiems suaugusiems asmenims, kuriems reikalinga nuolatinė specializuota slauga ir socialinė globa. 2022 metų spalio pabaigoje pradėtas statyti gyvenamosios paskirties pastatas (specializuotos slaugos ir globos namai įvairių socialinių grupių asmenims).

SSGN statybos, 2023 m. sausis

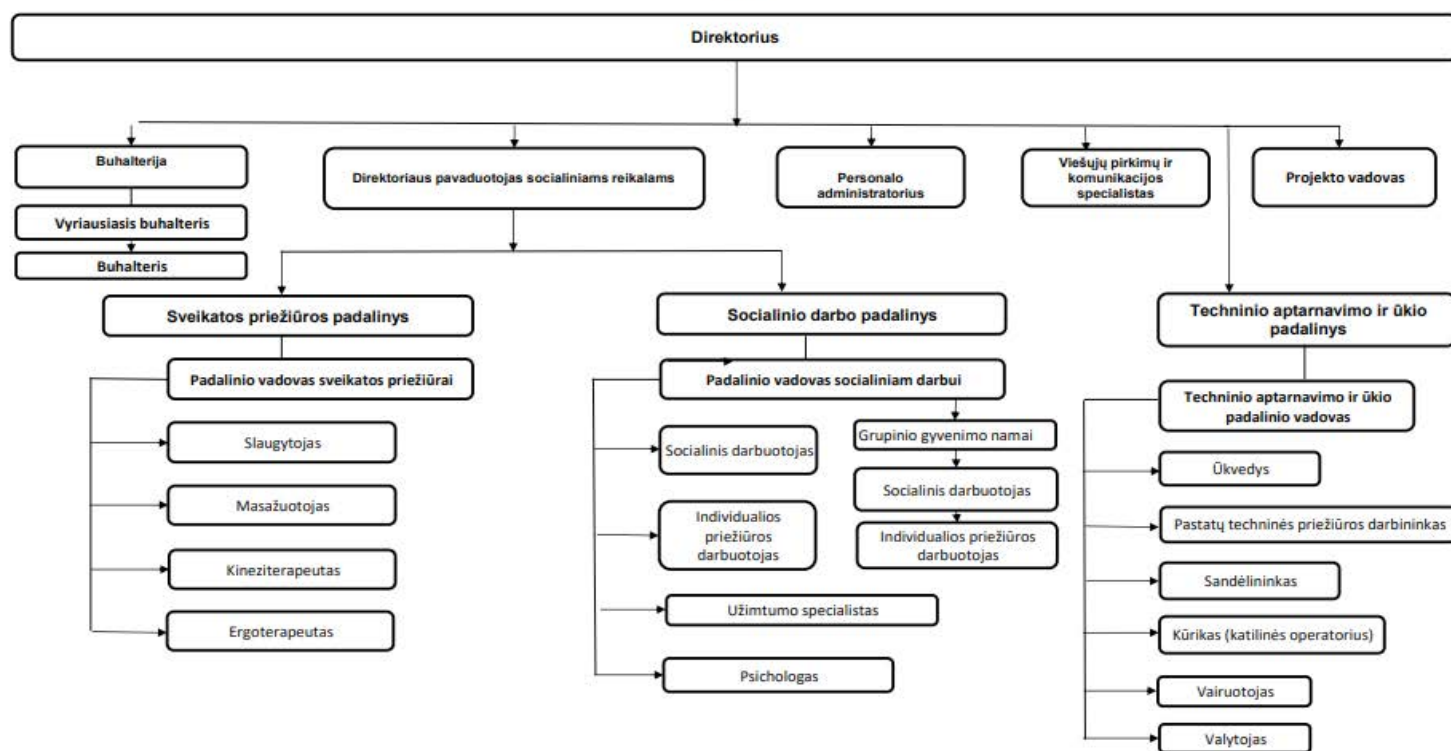
ĮSTAIGOS PERSONALAS

Globos namų personalas – vienas pagrindinių veiksnių, lemiančių įstaigos tikslų įgyvendinimą bei teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimą.

2023 m. Globos namuose dirba 101 darbuotojas. Didžiausias darbuotojų skaičius yra socialinio darbo padalinyje, dirba 67 darbuotojai. Ne toks gausus, tačiau taip pat labai svarbus ir reikšmingas yra sveikatos priežiūros padalinys – 12 darbuotojų bei techninio aptarnavimo ir ūkio padalinys – 12 darbuotojų. Įstaigos administraciją sudaro 10 darbuotojų.

STRĖVININKŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ VALDYMO

STRUKTŪRA 2023 m.

ILGIAUSIAI ĮSTAIGOJE DIRBANČIŲ DARBUOTOJŲ MINTYS APIE GLOBOS NAMUS IR VYKSTANČIUS POKYČIUS

*Bendrosios praktikos slaugytoja **Alma Daunoravičienė***

Dirba nuo 1973-ųjų spalio 1-osios (49 m. 8 mėn.)

Pradėjo dirbti medicinos felčere. Nuo 1997 12 01 – medicinos sesuo.

2000 02 01 – slaugytoja. Nuo 2016 01 04 iki šiol – bendrosios praktikos slaugytoja.

„1973 m. spalio 1 d. atvykau dirbti į Mūro Strėvininkus iš Skuodo rajone esančių Ylakių senelių namų. Čia apsigyvenau bendrabutyje, sutikau vyrą, ištekėjau, pagimdžiau dvynukus. Medicinos darbuotojams suteikė gyvenamą plotą ir apsigyvenau Mūro Strėvininkuose ilgam.

Sukūriau šeimą, apsigyvenau Mūro Strėvininkų k., todėl ir likau dirbti arčiau namų.

Per 50 darbo metų keitėsi įstaigos pavadinimas. Mažėjo gyventojų – iš 415 teliko 220 gyventojų. Taip pat keitėsi direktoriai. Dabar dirba jau 4 direktorius šioje įstaigoje. Buvo atlikti kapitaliniai remontai, pastatyta valgykla, išgražėjo aplinka. Gyventojai buvo įdarbinti žemės ūkyje, karvių ir kiaulių fermoje, tvarkė įstaigos aplinką. Medicinos darbuotojų buvo apie 14 asmenų.”

*Individualios priežiūros darbuotoja **Onutė Andriūnienė***

Dirba nuo 1975-ųjų balandžio 1-osios (48 m. 3 mėn.)

Darbinė patirtis prasidėjo nuo slaugos darbuotojos pareigų. 2000 02 01 – socialinio darbuotojo padėjėja.

Nuo 2022 07 01 iki šiol – individualios priežiūros darbuotoja.

„Baigusi mokslus, giminaitės pakalbinta, atvažiavau dirbti čia, į Strėvininkų invalidų namus. Dirbau su silpnos sveikatos senjorėmis. Buvo mielos, geros močiutės. Labai buvo gera dirbti. Laikui bėgant keitėsi specifika: iš senelių į gyventojus su psichine negalia. Pamilau darbą ir likau lig šiol. Įsidarbinant taip ir įsivaizdavau tokį darbą, nuo ko pradėti. Bendravimas su gyventojais, švaros, tvarkos palaikymas, jų skatinimas,ėjimas į gamtą.

Dirbau su 21 gyventoja, po to 42 prižiūrėjau. Pirtis buvo bendra, vieną dieną per savaitę. Kambariuose buvo 6, 8, 11 lovų. Lovos metalinės: lova, spintelė, lova, spintelė. Užtiesalai ant lovų buvo stori „dekiai“, pagalvės uždengtos kaputėmis. Kambariuose medinės grindys, jas vaškavome ir blizginome. Patalynę nuo lovos vasarą nešdavom vėdinti į lauką. Ligonius ant sudedamų lovelių vasarą nešėme į lauką, gulėdavo pavėsyje nuo ryto iki vakaro. Aš su gyventojais gegužės mėnesį išeidavome gyventi į buvusią pavėsinę, ten gyvenome iki rugsėjo mėnesio, tada vėl grįždavome į kambarius.

Aprangą ėmėm iš sandėlio, viskas vienoda, suknelės, megztukai. Valgėme senoje valgykloje, maistą buvo galima pasirinkti iš 4 patiekalų. Visi 400 gyventojų netilpo valgyti viena pamaina, tai valgydavo dviem. Perėjus į naują valgyklą viskas pasikeitė į gerą pusę. Laikui bėgant keitėsi darbe pareigos, daugėjo darbuotojų ir viskas keitėsi į gerą pusę. Tobulėjame, sudarytos sąlygos mums."

*Individualios priežiūros darbuotojas **Jonas Andriūnas***

Dirba nuo 1976-ųjų liepos 5-osios (46 m. 11 mėn.)

Įsidarbino globos darbuotoju. 1998 05 18 – sanitaru-auklėtoju.

2000 02 10 – socialinio darbuotoju padėjėju. 2022 07 01 iki šiol – individualios priežiūros darbuotoju.

„Atlikęs karinę tarnybą pradėjau dirbti čia, Strėvininkų invalidų namuose. Dirbau dažytoju. Po kiek laiko direktorius pakalbino dirbti su gyventojais. Teko padirbėti kūrikui, po to dirbau darbo instruktoriumi. Tai darbas su gyventojais lauke, nes turėjome pagalbinį ūkį, karvių, kiaulių fermas.

Ūkiškas darbas patiko, dirbau su gyventojais ranka rankon. Tada perėjau dirbti sanitaru. Darbas labai patinka. Aš myliu gyventojus, jie myli mane. Sukūriau šeimą, gavau butą ir dirbu lig šiol.

Turėjome ansamblius, dūdų orkestrą, visur važinėjome koncertuoti, vykom į ekskursijas.

Įstaiga keičiasi, keičiasi gyventojai. Buvo ant visų langų grotos, dėl gyventojų saugumo Stebėjimo kambariai. Sanitarės sutvarko kambarius ir užrakina iki sugrįžta iš darbo gyventojai.

Keitėsi laikai, keitėsi darbuotojų skaičius, darbuotojai nuolat tobulėja, pasikeitė požiūris į gyventoją."

Buhalterė *Laimutė Rutkauskienė*

Dirba nuo 1978-ųjų rugsėjo 1-osios (44 m. 9 mėn.)

Pradėjo dirbti sąskaitininke. Nuo 1978 09 14 – buhalterė (materialinių vertybių apskaitos tvarkymas).

Nuo 2017 02 01 – buhalterė ir socialinio darbuotojo padėjėja. Nuo 2021 07 01 iki šiol – buhalterė.

„Sužinojau, kad reikalinga buhalterė, atvykau pas direktorių į pokalbį ir buvau priimta į darbą. Pradžioje dirbau apskaitininke, po to buhalterė. Daug metų mokėjau darbuotojams darbo užmokestį ir globos namų gyventojams pensijas ir už darbą pagalbiname ūkyje. Darbas labai patiko, kolektyvas draugiškas.

Pradžioje neplanavau ilgai dirbti, nes gyvenau maždaug už 10 kilometrų, važinėjau į darbą autobusu. Bet kadangi gyvenimas taip susiklostė susituokiau ir gavome butą prie pat globos namų, buvome labai laimingi ir net nesvarsčiau ieškoti kito darbo.

Kai pradėjau dirbti, teritorija buvo aptverta spygliuota viela, po to buvo nuimta. Globos namuose gyveno net 410 gyventojų, kambariuose gyveno net po 7–9 gyventojus. Manau, kad buvo prastos gyvenimo sąlygos. Buvo pagalbinis ūkis, kuriame dirbo mūsų gyventojai. Turėjome karvių, kiaulių ir auginame įvairias daržoves, kuriomis maitiname gyventojus. Taip pat buvo didžiulis šiltnamys, ten auginome agurkus, pomidorus ir kitas daržoves.

Taip pat buvo įrengti du izoliatoriai, kuriuose gyveno gyventojai pablogėjus sveikatai. Įstaigoje pagerėjo gyvenimo sąlygos gyventojams, daugiau priežiūros, užimtumo.“

Bendrosios praktikos slaugytoja *Audronė Paulauskienė*

Dirba nuo 1983-ųjų rugpjūčio 8-osios (39 m. 10 mėn.)

Priimta į medicinos sesers pareigas. Nuo 2008 08 12 – slaugytoja.

Nuo 2016 01 04 iki šiol – bendrosios praktikos slaugytoja.

„Šioje įstaigoje pradėjau dirbti 1983 metų rugpjūčio 8 d. baigusi Vilniaus medicinos mokyklą ir gavusi paskyrimą pagal gyvenamą vietą.

Neplanavau ilgai dirbti šioje įstaigoje. Sukūriau šeimą, likau gyventi Kaišiadorių rajone, todėl ir likau

dirbti arčiau namų. Keitėsi įstaigos pavadinimai, direktoriai, keitėsi laikai. Įstaigoje gyveno 415 gyventojų. 1989 metais buvo atliktas kapitalinis remontas vyrų korpuse, gyventojų skaičius buvo sumažintas. Gyventojai buvo mokomi savarankiškumo. Dirbo saldinių dėžučių ceche, kiaulių ir karvių fermose, augino savo daržoves, dirbo šiltnamyje."

Buhalterė *Marytė Leonavičienė*

Dirba nuo 1978-ųjų lapkričio 1-osios (37 m. 8 mėn.)

Į darbą priimta buhalterė (kasos operacijų apskaita, pensionato gyventojų lėšų apskaita ir tvarkymas).

Nuo 2011 01 01 iki 2012 02 01 – buhalterė ir socialinio darbuotojo padėjėja.

Nuo 2012 02 02 iki šiol – buhalterė.

„Pabaigus vidurinę mokyklą reikėjo užsidirbti lėšų pragyvenimui. Tuomet sužinojau, kad Strėvininkų psichochronikų invalidų namų buhalterijoje buvo laisvas sąskaitininkės etatas, taigi pasiprašiau priimti pabandyti. Taip ir pasisekė įsidarbinti.

Pradžioje įsidarbinus nebuvo jokių ilgalaikių planų. Teko užimti ir kitas pareigas. Vėliau ištekėjau, gavome butą ir įstaiga tapo mano ilgalaikė darbovieta.

Įstaiga per mano darbo metus taip pat keitėsi. Buvo gerinamos gyvenimo sąlygos gyventojams, steigiami nauji darbuotojų etatai gyventojų globai, laisvalaikiui ir užimtumui gerinti, remontuojamos gyvenamosios patalpos, gražinama aplinka ir t. t."

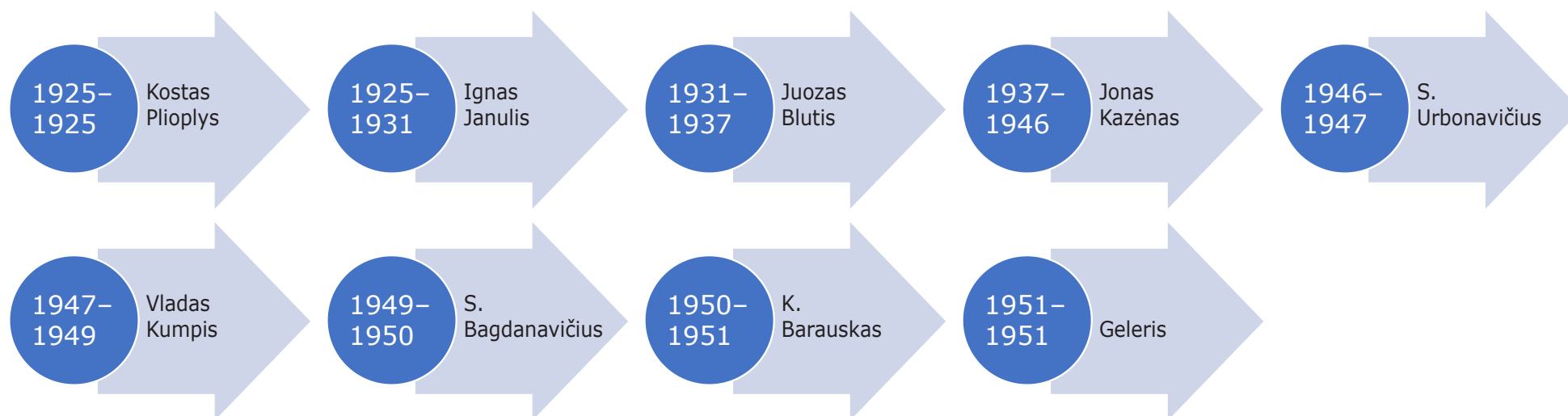
VADOVAI

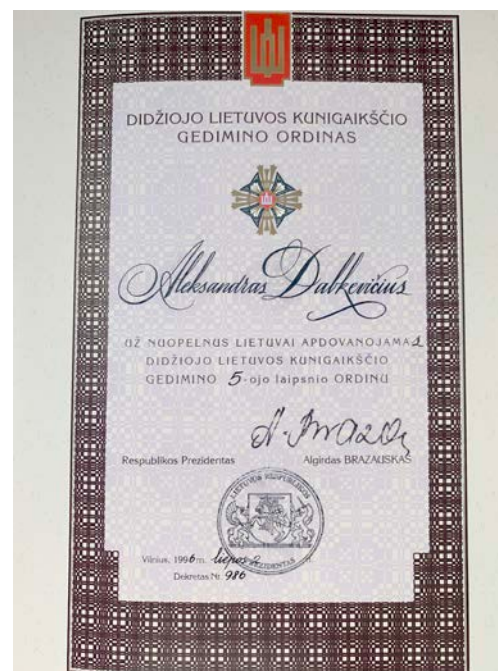
Po Pirmojo pasaulinio karo, jauna Lietuvos valstybė neturėjo išteklių išspręsti visas ją kankinančias problemas, todėl daugelyje jos miestų ir miestelių socialinės rūpybos funkcijos ėmėsi visuomeninės ir religinės organizacijos.

Nors Mūro Strėvininkuose esantis Oginskių dvaras buvo smarkiai apgriautas, tačiau Šv. Vincento Pauliečio draugija 1923 m. sugebėjo juose įkurdinti karo invalidus, sunkiai sergančius ar senus žmones, kuriems buvo reikalinga nuolatinė priežiūra. Nuo 1925 metų draugijos kvietimu, kaip jau buvo minėta, čia dirbo ir gyveno Šv. Kotrynos kongregacijos seserys.

Tokios Strėvininkų socialinės globos namų atsiradimo aplinkybės sąlygojo tradiciją, kad nuo pat jų įsikūrimo iki pirmosios sovietinės okupacijos 1940 m. Strėvininkų kunigai – kapelionai – tuo pačiu ėjo ir Invalidų namų vedėjų pareigas bei gaudavo valstybės nustatytą algą.

Šiuo laikotarpiu įstaiga turėjo keturis vadovus – Kostą Plioplių, Igną Janulį, Juozą Blutį (J. Blutis apibūdinamas kaip aštraus proto, gabus, sumanus, praktiškas ganytojas, buvęs dosnus kotrynietėms) ir Joną Kazėną.

Aleksandro Dabkevičiaus apdovanojimai

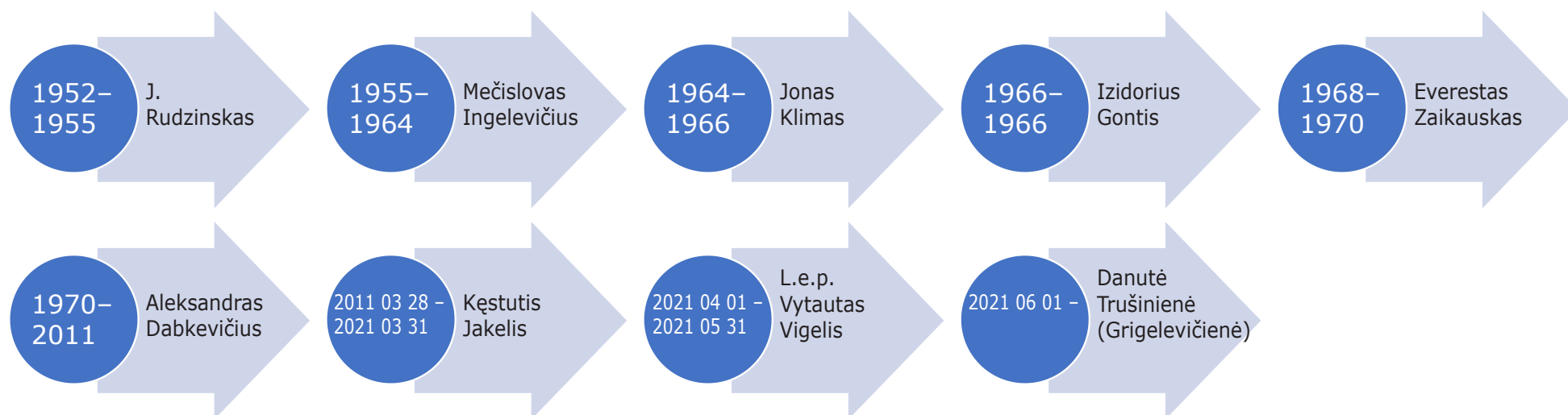
Atkūrus nepriklausomą Lietuvos Respubliką, dar ilgus metus jai vadovavo direktorius, kunigaikščio Gedimino V laipsnio ordino kavalierius Aleksandras Dabkevičius. Jo sukaupta patirtis smarkiai pasitarnavo vystant socialinės globos veiklą bei vykdant reformas, kurios priartino globos ir priežiūros veiklą prie vakarietiškų standartų.

O vienas svarbiausių jo veiklos įvertinimo kriterijų – labai šilti buvusių kolegų prisiminimai.

Aleksandras Dabkevičius – Strėvininkų pensionato direktorius, profesionalus vadovas, kuris įstaigai vadovavo nuo 1970 metų (40 metų). Jam suteiktas Lietuvos Respublikos nusipelnusio socialinio aprūpinimo darbuotojo garbės vardas (1982 m.). 1996 m. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu už nuopelnus Lietuvai, jos ūkiui, kultūrai, mokslui ir švietimui apdovanotas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinu. Įteiktas padėkos raštas su popiežiaus Jono Pauliaus II parašu.

Aleksandras Dabkevičius, 2004

Po Aleksandro Dabkevičiaus dešimt metų Strėvininkų socialinės globos namams vadovavo Kęstutis Jakelis.

Būdamas įstaigos vadovu dažnai kartodavo darbuotojams: „Daugiau drąsos, daugiau kalbėkime – ir viskas pasikeis.“

„2011 metų kovo 28 d. paskirtas Strėvininkų socialinės globos namų direktoriumi. Juo dirbau iki 2021 metų kovo 31 d. Dėl įvairių objektyvių ir kai kurių subjektyvių priežasčių įstaigoje buvo išlikęs autoritarinis valdymo stilius, personalo elgesys su gyventojais buvo netoleruotinas, kai kada peržengiantis teisės ribas. Socialinė psichologija yra išnagrinęjusi atvejus, kas dedasi uždaroje įstaigoje, jei vienai žmonių grupei leidžiama dominuoti, elgtis ne pagal įstatymus, įvesti savo tvarkas ir taisykles kitiems žmonėms. Pradėjus dirbti, šiuos negatyvius atvejus pastebėjau gana greitai. Pavyzdžiui, keletas žmonių buvo nuolat uždaryti dviejuose grotuotuose kambariuose, neišleidžiant jų net į kiemą! Personalas aiškino, esą jie pavojingi, tuoj pabėgs ir pan. Tačiau apgyvendinus juos laisvai, nerakinamuose kambariuose kartu su kitais gyventojais, nieko blogo neįvyko. Buvo įprasta, kad globos namų gyventojai nudirbdavo ūkio darbus kaimo gyventojams ar kai kuriems darbuotojams. Tokia paslaugų kokybė ir požiūris į intelekto ar psichosocialinių sutrikimų turinčius žmones sovietmečiu nieko nestebino. Tačiau, 2011 m., jau du dešimtmečiai laisvoje Lietuvoje... Bet apie viską iš eilės.

Tapo aišku, kad darbuotojams trūko profesinių žinių ir kompetencijų. Jiems neramu buvo, kaip be prievartos ir vaistų, kurie neretai buvo skiriami kaip bausmė, reikės dirbti, valdyti situaciją? Organizuota

Kęstutis Jakelis

daug mokymų, seminarų, kursų. Analizuojamos klaidos, iš jų mokomasi. Ir nuolatinis drąsinimas kalbėtis, aiškintis.

Kita vertus, kategoriškai uždrausti kankinimai, grubus elgesys su globos namų gyventojais, paaiškinta, kokios tokio elgesio pasekmės būtų patiems darbuotojams. Teko visiems susitaikyti, kad pokytis, kurį privalome priimti, bus iš esmės transformuojantis vertybes ir paslaugos kokybę – buvo darbuotojų prašoma niekada nepamiršti – ko ir kodėl mes čia, Strėvininkuose, susirenkame...

Globos namuose dirbo nemažai puikių ir atsidavusių darbui žmonių.

Dirbdami dešimtmečius jie nepritarė tokiam elgesiui su gyventojais, bet negalėjo ar nedrįso priešintis vyraujančiai tvarkai. Štai šiais darbuotojais ir teko remtis, juos palaikyti. Ypatingas vaidmuo įgyvendinant šiuos pokyčius teko nuo 2012 m. sausio pradėjusiai dirbti socialinio darbo padalinio vedėja, o vėliau direktoriaus pavaduotoja socialiniams reikalams Danguolei Petrylienei. Jos pareiga buvo užtikrinti, kad pokyčiai vyktų sklandžiai ir kryptingai. Tai jos vizija, kokie per dešimtį darbo metų tapo Strėvininkų socialinės globos namai. Nemaži pokyčiai įvyko sveikatos padalinio veikloje. Nustota piktnaudžiauti vaistais. Socialiniai darbuotojai ir sveikatos padalinys pradėjo dirbti koordinuotai. Padalinio vedėja Žydrūnė Janonienė puikiai organizavo padalinio veiklą.

Tarptautinė neįgalųjų žmonių diena Kaune, 2018

Šis virsmas, prasidėjęs 2011 m., vyko apie trejus metus. Įpročiai ir papročiai greitai nesikeičia. Pokyčiai turi būti nuolat remiami ir žodžiais, ir darbais, kasdieniais sprendimais. Tai buvo sunkus laikmetis, pareikalavęs sutelkto darbuotojų ir vadovų darbo. Buvo ir palikusių kolektyvą, nesupratusių permainų esmės. Jų buvo nedaug. Turbūt geriausiai apibūdina pokyčius vieno globos namų gyventojų žodžiai: „Buvau šuns vietoj. Dabar vėl žmogus.“

Dirbant, mokantis, tobulėjant, atėjo sunkūs 2019–2020 metai, COVID-19 pandemijos metai. Jau 2020 metų lapkričio 1 d. susirgo pirma darbuotoja. Iki 2021 metų sausio pradžios COVID-19 buvo persirgę visi gyventojai ir apie 60 proc. darbuotojų. Įstaigoje buvo įvestas karantinas: suvaržytas judėjimas tarp korpusų, tarp aukštų. Darbuotojai privalėjo nuolat dėvėti apsauginius kombinezonus, respiratorius, pirštines, išeidami iš patalpų persirengti. Ir tai truko ištisas 5 savaites. Pandemijos metu mirė 13 gyventojų. Ačiū Dievui, nemirė nei vienas darbuotojas.

Koks darbuotojų pasiaukojimas, aukščiausio laipsnio pareigos supratimas buvo tuo metu! Nieko panašaus nei prieš, nei po neteko matyti! Kai kurie darbuotojai, tokių buvo ne vienas ir ne du, kurie sirgo lengva forma, pasisiūlė apsigyventi su sergančiais gyventojais ir prižiūrėti, dirbti su jais. Tai socialinio darbuotojo padėjėjai, slaugytojos. Toks sutelktas komandinis darbas vertas aukščiausio įvertinimo.

2019 metai svarbūs Strėvininkų SGN ir tuo, kad buvo nupirktas sklypas Žiežmariuose statyti grupinio gyvenimo namus. Kaip ir daug kur Lietuvoje, pati grupinio gyvenimo namų statyba dalies Žiežmarių bendruomenės buvo sutikta itin priešišškai. Aš džiaugiuosi, kad grupinio gyvenimo namai sėkmingai pastatyti, juose gyvenama, linkiu kuo geriausios sėkmės!

Tikiu, kad pradėtas ir nueitas kelias link Specializuotų slaugos ir globos namų Kaišiadoryse bus tęsiamas, jie bus pastatyti ir sėkmingai veiks. Jaučiuosi dėkingas likimui, kad dešimtį metų teko dirbti, būti kartu, keistis ir tobulėti drauge su Strėvininkų socialinės globos namų darbuotojais, globos namų gyventojais."

Kęstutis Jakelis, 2023

COVID-19 ligos Globos namuose pabaiga 2021-aisiais, Kęstučio Jakelio nuotrauka ►

*Vytautas Vigelis, Nijolės Genytės socialinės globos namų direktorius,
vykdantis Strėvininkų socialinės globos namų direktoriaus funkcijas, 2021 m.*

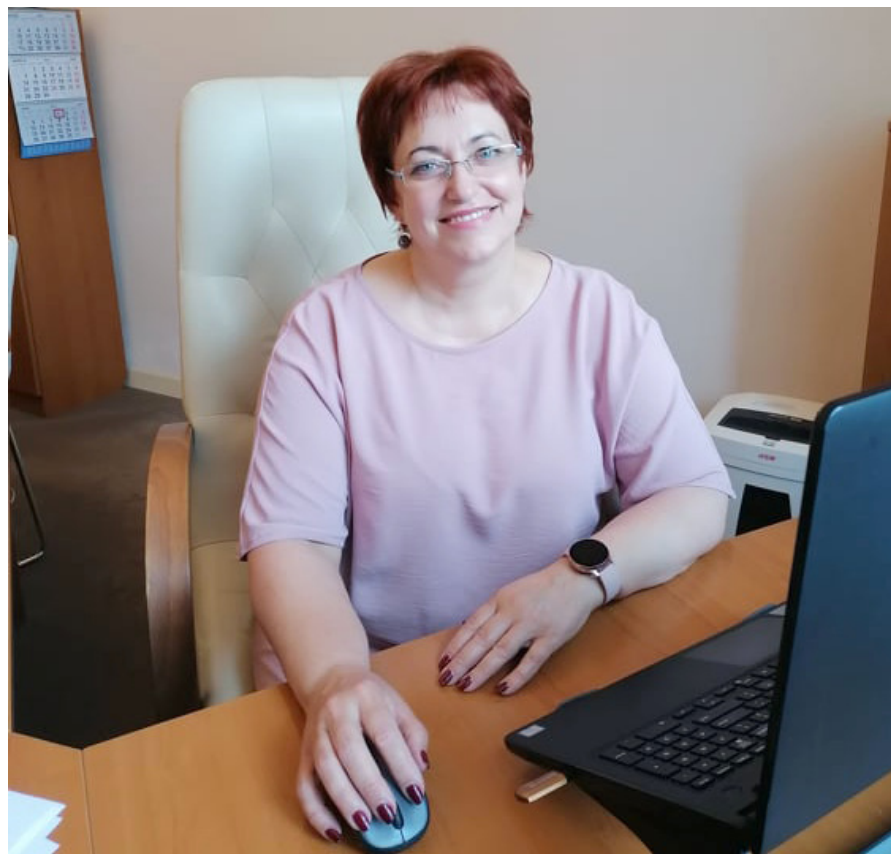
Pereinamuoju laikotarpiu (nuo 2021-04-01 iki 2021-05-31), kol buvo vykdomas konkursas įstaigos direktoriaus pareigoms užimti, laikinai direktoriaus funkcijas vykdė Vytautas Vigelis.

„Jūsų darbas reikalauja rudeniškos brandos, prometėjiško pasiaukojimo, sizifiškos kantrybės. Dėkoju likimui už man suteiktą galimybę padirbėti Jūsų (Mūsų) kolektyve. Linkiu sėkmės ir stiprybės Jūsų bendruomenei...”

Vytautas Vigelis, 2021

2021 metų birželio 1 d.

*Gyvenimo credo: „Visada reikia žvelgti į priekį.”
Danutė Trukšininė, Strėvininkų socialinės globos namų direktorė, 2023*

Dabartinė Globos namų direktorė Danutė Trukšnienė (buvusi pavardė – Grigelevičienė) įstaigai vadovauja nuo 2021 m. birželio 1 dienos.

„Jaučiu gyvenimo pilnatvę dirbdama mėgstamą ir mylimą darbą. Labai džiaugiuosi puikiu šių Globos namų kolektyvu. Juk visi žinome, kad vienas lauke – ne karys. Tam, kad būtų pasiekti tikslai ir gautume puikius metų rezultatus, turime būti stiprūs kartu, palaikyti ir paskatinti vienas kitą. Juk mes visi esame čia dėl mūsų nuostabių paslaugų gavėjų, kad jie jaustųsi laimingi, kad būtų patenkinti jų visų poreikiai, kad galėtume patenkinti jų lūkesčius ir išpildyti jų svajones. Didžiausias visų mūsų pastangų įvertinimas – laimingas ir besišypsantis paslaugų gavėjas. Stengiamės, kad kasmet gerėtų teikiamų paslaugų kokybė, o tuo pačiu ir paslaugų gavėjų gyvenimo kokybė. Nuoširdžiai dėkoju visam kolektyvui už komandinę dvasią, linkėdama stiprios sveikatos ir ranka pasiekiamos sėkmės.“

Gimusi 1972 m. liepos 2 d. Gruodiškių kaime, Molėtų r.

Įgijusi Socialinių institucijų vadybos (2009) ir Edukacinių technologijų valdymo (2021) magistro laipsnius.

Socialinio darbo ekspertė (2021); Supervizorė-koučerė (2015); Vilniaus kolegijos lektorė (nuo 2019 m. iki dabar).

Socialinių įstaigų vadovų asociacijos narė, Lietuvos profesinių santykių (supervizorių) asociacijos narė, Socialinių paslaugų įstaigų vadovų asociacijos narė.

PASLAUGŲ KOKYBĖS GERINIMAS

Įgyvendinant institucinės globos pertvarką, siekiama išvystyti bendruomeninių paslaugų tinklą, kad negalią turinčiam asmeniui būtų užtikrinta reikalinga visapusiška specialistų priežiūra, tad Globos namuose vadovaujant Danutei Trukšinienei nuo 2022 m. rugsėjo mėnesio pradėtos teikti laikino atokvėpio ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos.

Siekiant, kad įstaiga būtų inovatyvi, teiktų aukščiausios kokybės paslaugas, atitinkančias europinius kokybės standartus, bei įgytų EQUASS Assurance sertifikatą ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugoms, 2022 m. Globos namai pradėjo diegti įstaigoje socialinių paslaugų kokybės valdymo sistemą (EQUASS – angl. The European Quality in Social Services). Šios sistemos diegimo tikslas Globos namuose gerinti bei tobulinti socialinių paslaugų kokybę, vystytis, kad paslaugų gavėjams (Globos namų gyventojams) būtų užtikrinamas kokybiškas ir jų poreikius atitinkantis aptarnavimas, taip pat įstaigai augti ir kartu stiprinti joje dirbančią komandą, gebėti užtikrinti aukščiausią orią kasdienybę bei nuolat gerėjančią gyvenimo kokybę paslaugų gavėjams.

Europos socialinių paslaugų kokybės užtikrinimo sistema (EQUASS) yra sertifikavimo sistema, skirta socialinių paslaugų kokybės užtikrinimui ir kontrolei. Tai galimybė organizacijoms, teikiančioms socialines paslaugas, įsitraukti į išorinį sertifikavimo procesą Europos lygmenyje, kuriuo jie garantuoja paslaugų vartotojams ir suinteresuotiesiems savo paslaugų kokybę. EQUASS Assurance ženklas garantuoja paslaugų teikimo kokybę, patvirtindamas atitiktį 50 kokybės principais pagrįstiems kriterijams. Šie kriterijai apima esminius Kokybės vadybos sistemos elementus, taikomus socialiniame sektoriuje. Pagal EQUASS programas teikiamos visapusiškos paslaugos kokybės gerinimo, skatinimo, pripažinimo ir sertifikavimo srityse, kuriose laikomasi socialinėms paslaugoms Europoje keliamų kokybės reikalavimų.

DARBUOTOJŲ MINTYS SULAUKUS GLOBOS NAMŲ VEIKLOS ŠIMTMEČIO...

Direktoriaus pavaduotoja socialiniams reikalams Elžbieta Vileikienė: „Manau, kiekvienam iš mūsų kartais yra svarbu apmąstyti savo profesinę veiklą: jos svarbą ir reikšmę mūsų gyvenimui, kasdienybei ir mums patiems. Globos namuose dirbantys darbuotojai yra tam, kad įamžintų ne vieną istoriją. Juk yra sakoma, kad ISTORIJOS, kurių niekam nepasakojame, tiesiog išnyksta... O Globos namų darbuotojai yra tie, kuriems likimas lėmė socialinį darbą dirbančiųjų kelią. Taip pat ir man... Darbuotojai yra tie asmenys, kurie tampa paslaugų gavėjų istorijų liudininkais. Tie, kurie neleidžia toms istorijoms išnykti ir įamžina jas atmintyje.

Globos namuose dirbu jau 21-erius metus. Ir drauge su visa bendruomene, čia gyvenančiais paslaugų gavėjais ir dirbančiais darbuotojais kuriame istoriją ir tebūna ji graži, prasminga... Kuriu, nes tiesiog neįsivaizduoju savęs kitoje srityje.

Niekada nebijojau iššūkių ir atsakomybės. Pokyčių kiekvieną dieną mūsų gyvenime yra ir jų bus. Jie yra dažnai maži ir nepastebimi, o kartais ir dideli tarsi gūsingi vėjai, kurių tikslas – gražesnis rytojus. Mes niekada nestovime vietoje: ieškome naujų galimybių ir idėjų. Ir tai dažniausiai priklauso nuo mūsų pačių... Juk laikas ir vanduo taip pat nestovi vietoje: minutės bėga, valandos tiksi, vanduo upėje taip pat čiurlena. Taip ir mūsų Globos namuose visada yra vienoks ar kitoks pokytis. Taigi didingais Oginskių dvaro koridoriais nenumaldomai vilnija istorijų ir pokyčių tėkmė.“

Vyriausioji buhalterė Rūta Rozenberg-Dubosė: „Visi žino tą nuostabų jausmą, kuris juntamas padėjus kažkam. Širdis džiaugiasi! Ko gero, tai pats natūraliausias laimės jausmas, kurį galime pajusti. Mes tuomet jaučiamės kitaip šiame pasaulyje. Man patinka darbas, kuris turi prasmę, turbūt todėl mane likimas atvedė čia, kur turiu būti. Kiekvieną dieną išgyvenu vis kažką naujo ir „augu“ kartu su visais komandos nariais.“

Padalinio vadovė sveikatos priežiūrai Jūratė Laučiūnienė: „Man asmeniškai dirbti Globos namuose reiškia: empatiją, atjautą, norą matyti žmogų, norą suprasti žmogų ir jam padėti. Man svarbus efektyvus ir ilgalaikis sveikatos ir emocinių problemų išsprendimas, todėl kiekvieną žmogų vertinu ne kaip atskirai funkcionuojantį vienetą, bet kaip jo minčių, veiksmų, santykių su savimi bei aplinka visumą. Laimingi Globos namų žmonės – laiminga aš.

Pokyčiai padeda tobulėti, matyti daugelį dalykų per kitokią prizmę, veda prie visapusiškos darnos, prie kokybiškų darbinių santykių ir palankesnio požiūrio į žmogų. Globos namuose dirbant taikomas holistinis požiūris į žmogų, kai matoma ne tik žmogaus liga, bet ir jo psichologiniai, socialiniai, dvasiniai ir kt. poreikiai. Tai man asmeniškai labai svarbu siekiant, kad žmogus turėtų galimybę oriai ir pilnavertiškai gyventi, kad gyvenimas būtų kokybiškas ir kiek galima aktyvesnis dalyvaujant kasdieninėse veiklose, kad būtų užtikrinta žmogaus ir jo poreikių visuma.“

Padalinio vadovė socialiniam darbui Edita Jakštienė: „Dirbti Globos namuose – didelis įvertinimas ir galimybė judėti į priekį, realizuoti sumanymus, padėti kitiems, pateisinti lūkesčius. Patys svarbiausi pokyčiai įvyksta ne pasaulyje, bet mumyse (Lyris). Pokyčiai Globos namuose naudingi tuo, kad gali išlaisvinti savo kūrybiškumą, savarankiškai mąstyti, ieškoti, išlaisvinti savo potencialą, turėti galimybę nuolat judėti į priekį, tobulintis profesinėje srityje.“

Personalo administratorė Rasa Rauluševičienė: „Atėjau dirbti į Globos namus atsitiktinai, bet, kaip sakoma, niekas gyvenime nevyksta šiaip sau. Labai džiaugiuosi, kad esu būtent šių Globos namų dalis. Tai leido iš arčiau pažinti stigmatizuojamą sritį, žmones su psichikos negalia. Darbas Globos namuose man suteikė galimybę tobulėti kaip specialistui ir kaip žmogui. Kasdieninis bendravimas su įstaiigos darbuotojais ir paslaugų gavėjais leidžia suprasti, kad esu savo vietoje. Pradžioje pokyčiai gąsdina, nes tai nauja, bet laikui bėgant paaiškėja, kad visi pokyčiai tik į gerą.“

Viešųjų pirkimų ir komunikacijos specialistė Kristina Aleknavičienė: „Prieš 7 metus pradėjus dirbti Globos namuose, darbas buvo tiesiog darbas. Su kiekvienais metais požiūris keitėsi, pradėjau suprasti, kad yra ir mano (nematomas) indėlis į gyventojų gyvenimo kokybės gerinimą, ir tai grįžta per gyventojų šypsenas ir šiltą bendravimą.

Pokyčiai visada atneša naujų vėjų, ypač tai juntama, kai yra per metus nusistovėjusi tvarka ir įpročiai. Vyksta pokytis, o tai reiškia, kad yra diegiami nauji procesai, sistemos, yra ugdomi nauji įgūdžiai. Kai kurios mūsų atsakomybės pasikeičia. Su pasikeitimais įstaigoje keičiamės ir mes, seniai atliekamų darbų vertė krinta, o naujai atliekamų darbų vertė – auga. Kartu augame ir mes.“

Socialinė darbuotoja Ona Bogdanovičienė: „Bendraudama geriau pažįstu supantį pasaulį, kitus žmones, pačią save. Girdėdama kitus žmones turiu galimybę pažinti kito žmogaus vidinį pasaulį, jį palyginti su savuoju ir jį geriau suprasti. Tik giliau pažindama save galiu priimti teisingesnius sprendimus ir tobulėti. Juk bendraudamas su kitais ne tik gauni (informacijos, dėmesio, susietumo jausmo), bet ir duodi kitiems. Dirbdama socialinėje grupėje jaučiuosi reikalinga ir reikšminga, jaučiuosi gerai, kai galiu dalintis su kitais tuo, ką turiu, pagalbą, kurią galiu jiems suteikti, tai geras jausmas. Globos namai – tai bendruomenė, tai didžiulė jėga, kiekvienam pasirengusi pagelbėti gyvenimo kelyje. Kol esi vienas, esi tik lašelis, o kai įsilieji tarp kitų lašelių – tampa vandenynu, ir tai jau visiškai kitoks pojūtis. Dėl to dirbdama šį darbą jaučiuosi reikalinga ir jaučiu tą reikalingumo jausmą kiekvieną dieną.

Kiekvienam, manau, dirbant bet kokį darbą svarbu savirealizacija. Pokyčiai, kurie vyksta globos įstaigoje, suteikia patirties, naujų žinių, o tai labai svarbu dirbant su paslaugų gavėjais. Mano nuomone, naujovės pagerina ir pačių paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę, gyvenimo sąlygas, geri pokyčiai visiems į naudą.“

Socialinė darbuotoja Kristina Simanonė: „Man asmeniškai dirbti Globos namuose, vadinasi – realizuoti save. Teikdama kitiems pagalbą jaučiu pilnatvę ir savo reikšmę. Tai ne tik darbas ar pareigų atlikimas, tai neatsiejama mano gyvenimo dalis, kai jaučiuosi laiminga dėl to, ką darau. Pokyčiai, vykstantys Globos namuose, naudingi mano kaip kvalifikuotos specialistės augimui. Globos namų pokyčiai mane paliečia asmeniškai, dėl to tai puiki perspektyva savo specialybės tobulinimui, kompetencijų bagažui papildyti. Darbas tampa įdomesnis, nėra monotonijos.“

Socialinė darbuotoja Vilma Jakutienė-Skrockė: „Darbas šiuose Globos namuose – tai galimybė išpildyti paslaugų gavėjų poreikius, užtikrinti jų gerovę, saugumą, problemų sprendimą kartu. Pokyčiai tikrai naudingi. Pastebima, jog socialinio darbuotojo susirūpinimas paslaugų gavėjo gerove didina jų fizinį, psichologinį ir emocinį saugumą.“

Socialinė darbuotoja Lionė Urbanavičienė: „Dirbdama Globos namuose aš turiu galimybę augti kaip asmenybė, turiu galimybę realizuoti save, savo mintis. Džiaugiuosi, kad esu čia laukiama paslaugų gavėjų ir jaučiuosi jiems reikalinga. Kiekvienas pokytis skatina tobulėti, neužsistovėti vietoje. Man patinka tai, kad nėra rutinos, kiekviena diena yra kitokia.“

Individualios priežiūros darbuotoja Rima Subačienė: „Man dirbti Globos namuose yra gera ir malonu, kadangi galiu padėti žmogui su negalia, bendrauti su juo. Džiaugiuosi matydama, kaip grupinio gyvenimo namuose paslaugų gavėjai tampa savarankiškesni, noriai visur dalyvauja, tampa vietos bendruomenės dalimi.“

Individualios priežiūros darbuotoja Laura Laškevičienė: „Man patinka dirbti Globos namuose, padėti žmonėms, kurie negali patys savimi pasirūpinti. Patinka tai, kad pakeičiu darbo vietą kitoje grupėje.“

Individualios priežiūros darbuotoja Vilma Černiauskienė: „Man šis darbas Globos namuose suteikia pasitikėjimo pirmiausia savimi, kiek aš galiu atiduoti savo pagalbą, išmonės, laiko, kiekvienam parodydama dėmesio, kantrybės, supratimo, o dabar ir stiprios šeimos jausmo. Asmeniškai man buvo labai reikšmingas išvykimas dirbti į Grupinio gyvenimo namus, tai naujiena ir gyventojams, ir darbuotojams, bet ta permaina yra maloni kuriant, gyvenant didelėje šeimoje, labai malonu pasižvalgyti į vis gražėjančią aplinką, pajusti gerą gyventojų nuotaiką.“

Individualios priežiūros darbuotoja Inesa Bielanaitė: „Visada sakau, kad atėjau čia prieš daug metų visai netyčia ir netyčia pasilikau, nes supratau, kad tai yra mano darbas. Padėdama kitiems įprastinu save, o progresas ir naujovės reikalingos visur. Kai neužsistovima vienoje vietoje – tobulėjama, ir šie pokyčiai leidžia kokybiškiau teikti paslaugas.“

Individualios priežiūros darbuotoja Laimutė Gresienė: „Laiku mokamas atlyginimas, lankstus darbo grafikas, geras susisiekimas iš namų į darbą ir atgal. Pokyčiai yra gerai, nes nėra rutinos.“

Individualios priežiūros darbuotoja Vida Subačienė: „Man dirbti globos namuose patinka, nes tinkamas darbo grafikas, laiku mokama alga, netoli namų. Pokyčiai, vykstantys Globos namuose, naudingi tuo, kad turime galimybę išbandyti save dirbti kitose grupėse, taip pat turėjome galimybę dirbti naktį.“

Individualios priežiūros darbuotoja Milda Surininienė: „Man patinka bendrauti su paslaugų gavėjais, daug ko sužinau naujo slaugydama juos. Patinka, kad yra naudojamos informacinės technologijos (pavyzdžiui, „Zoom“ programa), paslaugų gavėjai dažnai vyksta į keliones, įvairius užsiėmimus.“

Individualios priežiūros darbuotoja Raminta Garbenienė: „Man patinka dirbti su žmonėmis.“

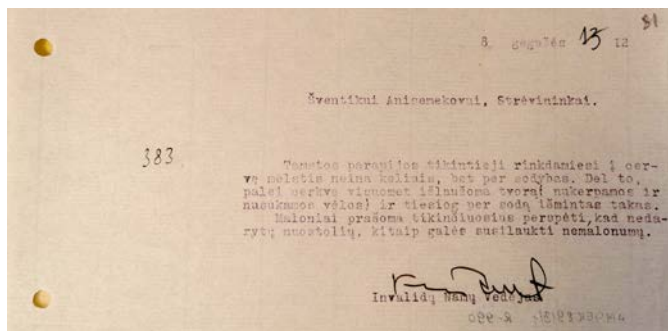
IŠ ARCHYVINIŲ DOKUMENTŲ...

Nagrinėjant istorinę informaciją apie asmenis, įstaigas ar įvykius, kartais į rankas patenka ir tokie dokumentai, kurie to laikotarpio portretui suteikia įdomių ir žavių potėpių.

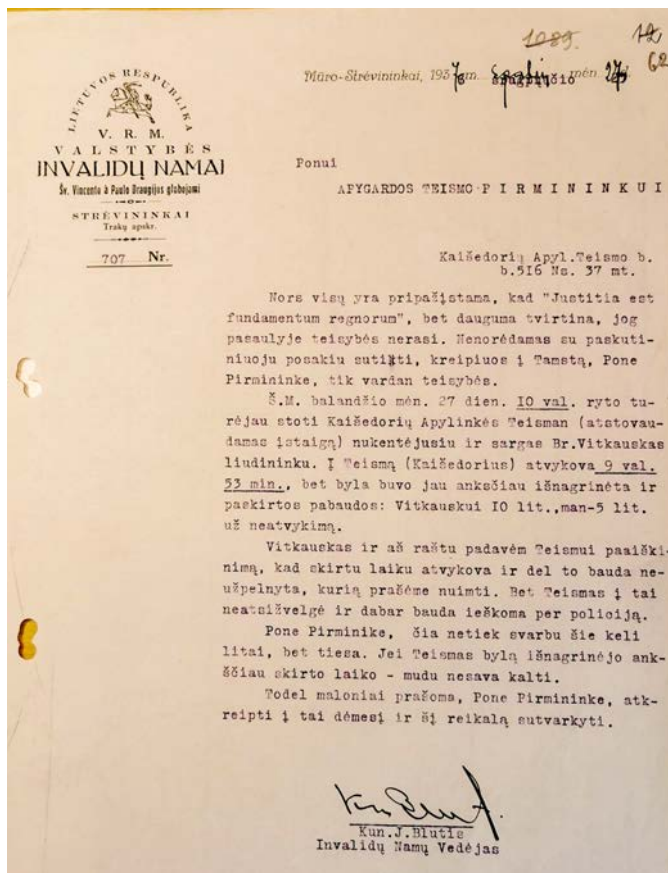
Tarkime, 1928 m. gegužės 12 d. Invalidų namų vedėjas siunčia laišką Strėvininkų stačiatikių šventikui Anisemenkovui, kuriame išreiškia pasipiktinimą, kad jo parapijos tikintieji, rinkdamiesi cerkvę melstis, neina keliais, bet per sodybas. Dėl to nukenčia Strėvininkų invalidų namų tvora („nukerpamos ir nuskamos vielos“), o per sodą yra išmintas takas. Laiško gale pagrasinama, kad, nepasikeitus situacijai, bus nemalonumų.

Kuo baigėsi ši istorija, ar stačiatikiai tikintieji tapo tvarkingesni, neaišku, tačiau kita įdomi istorija vystėsi 1937 m. rudenį, kai Invalidų namų vedėjas kunigas J. Blutis siunčia raštą Kaišiadorių apygardos teismo pirmininkui, kuriame skundžia teismo sprendimą skirti jam ir sargui baudas (atitinkamai – 5 ir 10 litų) už vėlavimą į teismo posėdį, nors jie atvyko penkiomis minutėmis anksčiau (ypač žaviai skamba šiame rašte vartojama dviskaitos forma: „atvykova, nesava“ – „atvykome, nesame“).

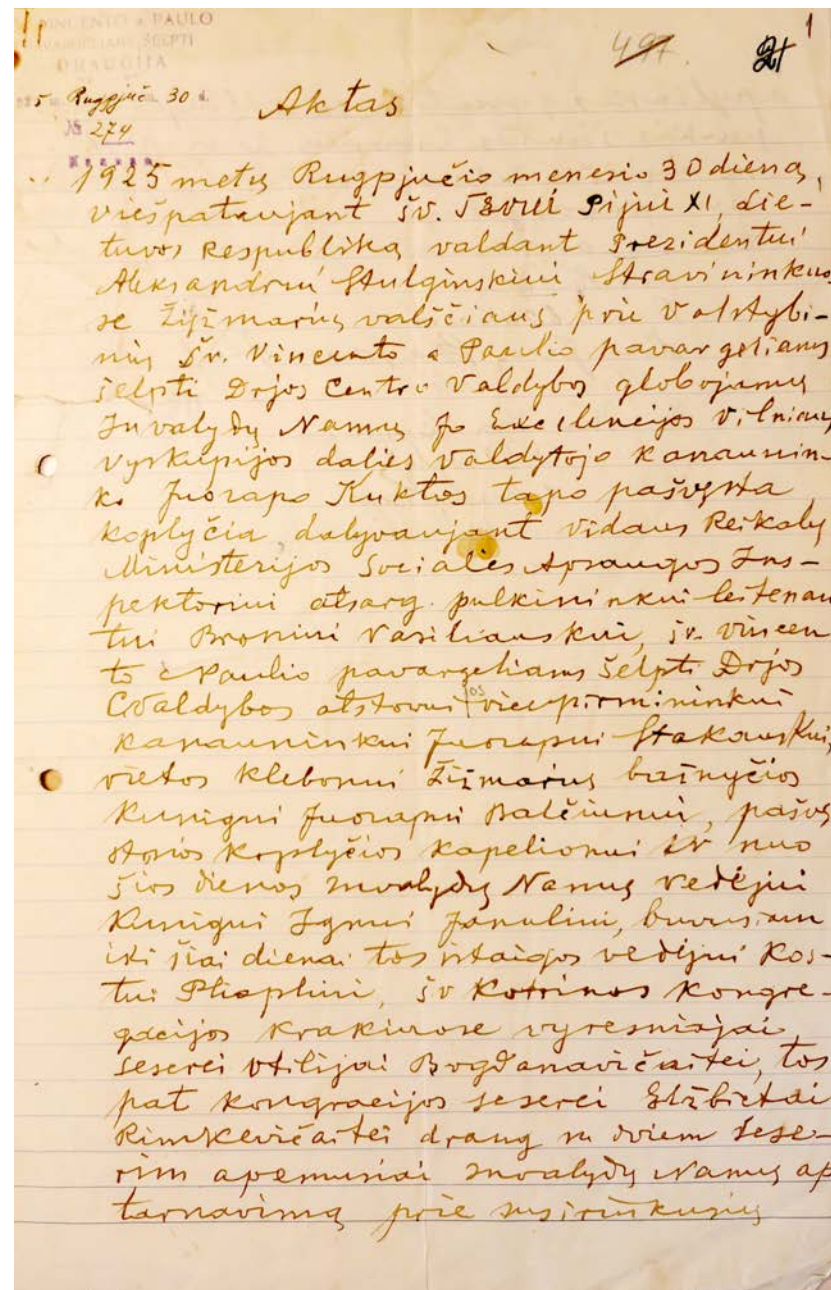
Vartant kitus archyve esančius dokumentus, galime perskaityti abiejų ginčo pusių argumentus, dėl ko vertėjo ar atvirkščiai – nebuvo teisinga – skirti baudą, tačiau galime pasidžiaugti, kad galų gale ji buvo panaikinta ir penkiolika globos įstaigos litų buvo sutaupyta.

Invalidų namų vedėjo laiškas Strėvininkų šventikui Anisemenkovui dėl jo parapijiečių padaromos žalos

Invalidų namų vedėjo raštas apygardos teismo pirmininkui

1925 m. rugpjūčio 30 d. Strėvininkų koplyčios pašventinimo aktas

ŠIMTMEČIO BENDRUOMENĖ

ADMINISTRACIJA

SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PADALINIO DARBUOTOJOS

SOCIALINĖS DARBUOTOJOS

UŽIMTUMO SPECIALISTAI

TECHNINIO APTARNAVIMO IR ŪKIO PADALINIO DARBUOTOJAI

INDIVIDUALIOS PRIEŽIŪROS DARBUOTOJAI

GRUPINIO GYVENIMO NAMŲ GYVENTOJAI IR DARBUOTOJAI

VII SOCIALINĖ GRUPĖ

III SOCIALINĖ GRUPĖ

I SOCIALINĖ GRUPĖ

IV SOCIALINĖ GRUPĖ

V SOCIALINĖ GRUPĖ

II SOCIALINĖ GRUPĖ

An aerial photograph of a group of approximately 20 people, mostly wearing bright yellow shirts, scattered across a large, green grassy field. The people are arranged in a loose, circular pattern around the central text. The text is in a bold, yellow, serif font with a black outline. The background is a lush green lawn, with some trees and bushes visible in the lower-left and lower-right corners. The overall scene suggests a community gathering or a group activity in a park or sports field.

STRĖVININKŲ
SOCIALINĖS
GLOBOS
NAMAI

PAŽINK MANE

Aš, kaip ir Tu, –
Gimiau iš meilės.
Aš, kaip ir Tu, –
Toks laukiamas buvau...
Bet vos išvydęs šį pasaulį, –
Diagnozę „Kitoks“
Aš išgirdau...

„Kitoks“ žmogus,
Priklausomas nuo Jūsų,
O mano galioms – nubrėžta riba.
Nevaikštau. Nekalbu...
Bet aš – laimingas,
Nes moku džiaugtis smulkmena menka.

Esu ŽMOGUS
Ribotų galimybių
Taip, mokausi ilgai, lėtai,
Tačiau kiekvienas mano pasiekimas
Man – tartum nuversti kalnai.

Pažink mane,
Įgausi GALIŲ
Suprasti, koks esi stiprus,
Suvoksi, kad esi laimingas
Ir viską turintis Žmogus...

Lina K.

NAUDOTA LITERATŪRA

1. „Bičiulis“, 2013, https://www.ndt.lt/wp-content/uploads/Biciulis_2013-51.pdf
2. J. Kačerauskas „Blaivybė Lietuvoje. Istorija ir dabartis“, 2013, <http://www.prodeoetpatria.lt/files/pdf/Blaivybe-Lietuvoje.pdf>
3. Leidinys „Voruta“, straipsnis „Bogdano Oginskio rūmais pažymėtas kaimas“, 2007, https://www.voruta.lt/wp-content/uploads/voruta2007_20.pdf
4. Strėvininkų socialinės globos namų archyvo dokumentai
5. Strėvininkų pensionato metraščių informacija
6. „Mūro Strėvininkai“, https://www.kaisiadoriumuziejus.lt/enciklopedija/index.php?title=M%C5%ABro_Str%C4%97vininkai
7. Informacija apie kunigaikščius Oginskius paruošta pagal M. K. Oginskio asmeninio sekretoriaus L. Chodskos sudarytą Oginskių genealogiją ir „Polsky slownik biograficzny“, 1981 m., XXIV T
8. Mūro Strėvininkai, Lietuvos enciklopedija
9. „Lietuvos vienuolijos. XX a. istorijos bruožai“, 1997, <https://etalpykla.lituanistika.lt/object/LT-LDB-0001:B.03~1997~1605782008748/B.03~1997~1605782008748.pdf>
10. Vaida Kamuntavičienė „Krakių kotryniečių vienuolynas“, VDU, mokslo monografija, 2019, <https://portalcris.vdu.lt/server/api/core/bitstreams/5aef25c7-9b64-4399-8e6c-c2be93ddd1c5/content>
11. Kauno apskrities viršininko administracijos Socialinių reikalų ir švietimo departamentas „Mes esame“, 2000
12. „Kunigaikščiai Oginskiai“ sąrašas, https://zemaitiuzeme.lt/wp-content/uploads/2020/01/1_Kunigaiksciai_Oginskiai_sarasas_a.pdf
13. „Oginskių keliais“, <https://www.kaisiadoriumuziejus.lt/oginskiu-keliais/>
14. „Oginskių dvaras Mūro Strėvininkuose“, <https://turizmas.kaisiadorys.lt/ka-veikti/oginskiu-dvaras-muro-strevininkuose/>
15. Strėvininkų socialinės globos namų nuostatai, 2022
16. „Strėvininkų dvaras“, https://lt.wikipedia.org/wiki/Str%C4%97vinink%C5%B3_dvaras
17. „Strėvininkų Šv. Vincento Pauliečio koplyčia“, https://lt.wikipedia.org/wiki/Str%C4%97vinink%C5%B3_%C5%A0v._Vincento_Paulie%C4%8Dio_koply%C4%8Dia
18. Socialinių darbuotojų rengimo centras prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos „Naujosios socialiniame darbe“, 2003

19. Laikraštis „Rytas“, 1933 m. liepos 11 d.
20. Laikraštis „Lietuvos aidas“, 1934 m. birželio 16 d.
21. Laikraštis „XX amžius“, 1936 m. spalio 22 d.
22. Laikraštis „Kaišiadorių aidai“, 1994 m. spalio 29 d., gruodžio 3 d.
23. Laikraštis „Kaišiadorių aidai“, 1996 m. sausio 31 d., kovo 2 d., kovo 16 d., balandžio 10 d., balandžio 17 d., liepos 3 d., liepos 24 d.
24. Laikraštis „Atspindžiai“, 1997 m. liepos 18 d., rugpjūčio 1 d.
25. Laikraštis „Kaišiadorių aidai“, 1997 m. vasario mėn., gegužės 10 d., liepos 12 d., liepos 17 d., spalio 27 d., gruodžio 6 d.
26. Laikraštis „Atspindžiai“, 1998 m. rugsėjo 18 d., lapkričio 24 d.
27. Laikraštis „Kaišiadorių aidai“, 1999 m. balandžio 23 d., spalio 22 d.
28. Leidinys „Šeimininkė“, 2008 m. kovo 26 d.
29. Lietuvos TSR socialinio aprūpinimo ministerija „Gyvenimo sukūryje“, Vilnius, 1986
30. „Panevėžio kraštas virtualiai“, <https://paneveziokrastas.pavb.lt/2021/02/kanauninkas-juozas-stakauskas-irasytas-i-panevezio-istorija/>
31. „Kai kurios gyvenvietės, susijusios su kunigaikščių Oginskių ir jų palikuonių gyvenimu Lietuvoje“, [https://zemaityzeme.lt/aktualijos/kai-kurios-gyvenvietes-susijusios-su-kunigaiksciu-oginskiu-ir-ju-palikuoniu-gyvenimu-lietuvoje/XXI a., 2004, https://www.xxiamzius.lt/numeriai/2004/07/23/gkras_01.html](https://zemaityzeme.lt/aktualijos/kai-kurios-gyvenvietes-susijusios-su-kunigaiksciu-oginskiu-ir-ju-palikuoniu-gyvenimu-lietuvoje/XXI%20a.,%202004,%20https://www.xxiamzius.lt/numeriai/2004/07/23/gkras_01.html)
32. https://lt.wikipedia.org/wiki/M%C5%ABro_Str%C4%97vininkai
33. Leidinys „Šeimininkė“, 2008 m. kovo 26 d.
34. <http://www.gomanta.lt/buvom-kaisiadoriu-raj/>

ISBN 978-609-455-637-1

Sudarytojai: Danutė Trukšininė, Elžbieta Vileikienė, Darius Motiejūnas.

Simtametė istorija

STRĖVININKŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMAI

Apimtis 20 apsk. sp. l. Tiražas 200 egz.
Išleido ir spausdino MB „Printmis“, Pulko g. 2, 08221 Vilnius
info@printmis.lt